

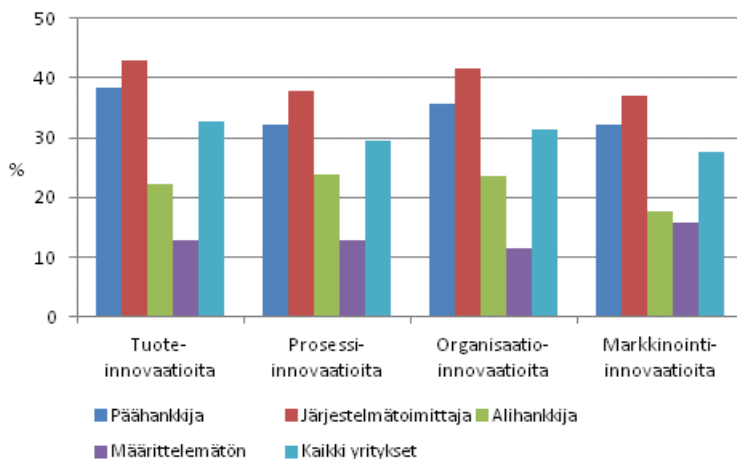
Innovaatiotoiminta 2010

Innovaatiotutkimuksen loppuraportti

Innovointi koko arvoketjun asia, asiakkaat ja käyttäjät mukana kehittämisessä

Tuotteisiin ja prosesseihin liittyvää innovaatiotoimintaa harjoitti 46 prosenttia yrityksistä vuosina 2008–2010. Innovaatioita kehitetään arvoketjun kaikissa osissa, mutta yleisimmin innovaatiotoiminnasta ilmoittivat järjestelmätoimittajat. Kaikkiaan 15 prosenttia yritysten yhteenlasketusta liikevaihdosta vuonna 2010 kertyi vuosina 2008–2010 markkinoille tuoduista tuoteinnovaatioista. Tiedot perustuvat Tilastokeskuksen tekemään tutkimukseen yritysten innovaatiotoiminnasta.

Innovaatioiden käyttöönoton yleisyys tuotannon arvoketjussa pääasiallisen aseman mukaan 2008–2010, osuus yrityksistä

Tuotteisiin ja prosesseihin liittyvä innovaatiotoiminta säilyi vuosina 2008–2010 yleispiirteiltään vuosien 2006–2008 kaltaisena. Tuoteinnovaatioita toi markkinoille kolmannes yrityksistä, joista lähes 60 prosenttia toi markkinoille markkinoidensa kannalta uusia tuotteita. Joka kuudes tuoteinnovaatioita tehneistä arvioi tuoneensa markkinoille innovaation, joka oli ominaisuuksiltaan ensimmäinen maailmassa. Innovaatiomenoiksi yritykset ilmoittivat yhteensä 7,3 miljardia euroa vuonna 2010.

Innovaatiotutkimus kartoitti nyt ensimmäistä kertaa myös terveys- ja sosiaalipalvelualueiden innovaatiotoimintaa. Tuotteita ja prosesseja innovoineiden osuus oli 44 prosenttia yrityksistä eli lähes

sama kuin muilla toimialoilla keskimäärin. Innovaatiotoiminnan menoiksi sosiaali- ja terveystalojen yritykset ilmoittivat kaikkiaan 80 miljoonaa euroa vuonna 2010. Yritykset ilmoittivat muita yrityksiä yleisemmin esimerkiksi osaamisen hankintaa ja innovaatiotoimintaan liittyvää koulutusta. Markkinointi- ja organisaatioinnovaatioita otti käyttöönsä lähes puolet yrityksistä, ja laajan määritelmän mukaista innovaatiotoimintaa harjoittaneiden osuus oli 57 prosenttia yrityksistä.

Valtaosa kaikista innovaatiotoimintaa harjoittaneista ilmoitti yhdistäneensä käyttäjätietoa, käyttäjiä tai käyttäjien ideoimia tuotteita innovaatiotoimintaansa ja innovatiivisten tuotteiden tuotantoon. Asiakaspalautejärjestelmistä, markkinatutkimuksista tai esimerkiksi käyttäjätarpeita selvittävistä tutkimuksista saatavan tiedon hyödyntäminen ja yhdessä käyttäjien kanssa kehittäminen yleistyvät yrityskoon kasvaessa. Sen sijaan käyttäjien muokkaamien ja kehittämien tuotteiden tuotantoon integrointi on lähes yhtä yleistä kokoluokasta riippumatta.

Tutkimus kattoi vähintään kymmenen henkilöä työllistävät yritykset teollisuudessa (ml. kaivostoiminta ja louhinta sekä sähkö-, kaasun- ja lämpöhuolto ja vesi- ja jätehuolto) ja erällä palvelualoilla.

Sisälllys

1. Johdanto.....	7
2. Tuote- ja prosessi-innovaatioihin liittyvä innovaatiotoiminta 2008–2010.....	8
Tuoteinnovaatioiden markkinoille tuominen.....	10
Prosessi-innovaatioiden käyttöönotto.....	11
Tutkimusjaksolla keskeytyneet ja tutkimusjakson lopussa käynnissä olleet innovaatiohankkeet.....	11
Innovaatiotoimet ja –menot.....	12
Innovaatiotoiminnan tietolähteet.....	13
Yhteistyö innovaatiotoiminnassa.....	14
Innovaatiotoimintaa haittaavat ja estävät tekijät.....	16
3. Markkinointi- ja organisaatioinnovaatiot 2008–2010.....	18
Organisaatioinnovaatiot.....	20
Markkinointi-innovaatiot.....	20
4. Luovuus.....	21
5. Käyttäjälähtöisyys yritysten innovaatiotoiminnassa ja innovatiivisten tuotteiden tuotannossa 2008–2010.....	22
6. Innovaatiotoiminta terveys- ja sosiaalipalveluissa 2008–2010.....	23

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Innovaatiotoiminnan yleisyys yritysmuodon mukaan 2008–2010, osuus yrityksistä	25
Liitetaulukko 2. Innovaatiotoiminnan yleisyys yrityksen pääasiallisen arvoketjuaseman mukaan 2008–2010, osuus yrityksistä	25
Liitetaulukko 3. Innovaatiotoiminnan yleisyys terveys- ja sosiaalipalveluissa toimialan mukaan 2008–2010, osuus yrityksistä	26
Liitetaulukko 4. Innovaatiotoiminnan yleisyys terveys- ja sosiaalipalveluissa yritysmuodon mukaan 2008–2010, osuus yrityksistä	26
Liitetaulukko 5. Innovaatiotoiminnan yleisyys terveys- ja sosiaalipalveluissa yrityksen pääasiallisen arvoketjuaseman mukaan 2008–2010, osuus yrityksistä	26
Liitetaulukko 6. Tuoteinnovaatioiden yleisyys terveys- ja sosiaalipalveluissa 2008–2010, osuus yrityksistä	27
Liitetaulukko 7. Prosessi-innovaatioiden yleisyys terveys- ja sosiaalipalveluissa toimialan mukaan 2008–2010, osuus yrityksistä	27
Liitetaulukko 8. Tavarainnovaatioiden kehittäjät suuruusluokan mukaan 2008–2010, osuus tavarainnovaatioita markkinoille tuoneista yrityksistä	27
Liitetaulukko 9. Tavarainnovaatioiden kehittäjät toimialan mukaan 2008–2010, osuus tavarainnovaatioita markkinoille tuoneista yrityksistä	28
Liitetaulukko 10. Tavarainnovaatioiden kehittäjät terveys- ja sosiaalipalveluissa toimialan mukaan 2008–2010, osuus tavarainnovaatioita markkinoille tuoneista yrityksistä	29
Liitetaulukko 11. Palveluinnovaatioiden kehittäjät suuruusluokan mukaan 2008–2010, osuus palveluinnovaatioita markkinoille tuoneista yrityksistä	29
Liitetaulukko 12. Palveluinnovaatioiden kehittäjät toimialan mukaan 2008–2010, osuus palveluinnovaatioita markkinoille tuoneista yrityksistä	30
Liitetaulukko 13. Palveluinnovaatioiden kehittäjät terveys- ja sosiaalipalveluissa toimialan mukaan 2008–2010, osuus palveluinnovaatioita markkinoille tuoneista yrityksistä	31

Liitetaulukko 14. Tuoteinnovaatioita tehneet innovaatioiden uutuuden ja henkilöstön suuruusluokan mukaan 2008–2010, osuus tuoteinnovaatioita markkinoille tuoneista	31
Liitetaulukko 15. Tuoteinnovaatioita tehneet innovaatioiden uutuuden ja toimialan mukaan 2008–2010, osuus tuoteinnovaatioita markkinoille tuoneista	32
Liitetaulukko 16. Tuoteinnovaatioita tehneet innovaatioiden uutuuden ja toimialan mukaan terveys- ja sosiaalipalveluissa 2008–2010, osuus tuoteinnovaatioita markkinoille tuoneista	33
Liitetaulukko 17. Tuoteinnovaatioiden ja muuttamattomien tuotteiden osuudet liikevaihdosta henkilöstön suuruusluokan mukaan 2010.....	34
Liitetaulukko 18. Tuoteinnovaatioiden ja muuttamattomien tuotteiden osuudet liikevaihdosta toimialan mukaan 2010.....	35
Liitetaulukko 19. Tuoteinnovaatioiden ja muuttamattomien tuotteiden osuudet liikevaihdosta terveys- ja sosiaalipalveluissa toimialan mukaan 2010.....	36
Liitetaulukko 20. Yrityksen tuoteinnovaatio ensimmäisenä alueella laajimman alueen ja henkilöstön suuruusluokan mukaan 2008–2010, osuus tuoteinnovaatioita markkinoille tuoneista.....	37
Liitetaulukko 21. Prosessi-innovaatioiden kehittäjät suuruusluokan mukaan 2008–2010, osuus prosessi-innovaatioita käyttöönottaneista	37
Liitetaulukko 22. Prosessi-innovaatioiden kehittäjät toimialan mukaan 2008–2010, osuus prosessi-innovaatioita käyttöönottaneista.....	38
Liitetaulukko 23. Prosessi-innovaatioiden kehittäjät terveys- ja sosiaalipalveluissa toimialan mukaan 2008–2010, osuus prosessi-innovaatioita käyttöönottaneista.....	39
Liitetaulukko 24. Keskeytyneiden ja vuoden 2010 lopussa meneillään olleiden innovaatiotoimien yleisyys terveys- ja sosiaalipalveluissa toimialan mukaan 2008–2010, osuus yrityksistä	39
Liitetaulukko 25. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan yleisyys yrityksen pääasiallisen arvoketjuaseman mukaan 2008–2010, osuus tuote- ja prosessi-innovaatioihin liittyvää innovaatiotoimintaa harjoittaneista yrityksistä	40
Liitetaulukko 26. Muiden innovaatiotoimien yleisyys yrityksen pääasiallisen arvoketjuaseman mukaan 2008–2010, osuus tuote- ja prosessi-innovaatioihin liittyvää innovaatiotoimintaa harjoittaneista yrityksistä	40
Liitetaulukko 27. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan yleisyys terveys- ja sosiaalipalveluissa toimialan mukaan 2008–2010, osuus tuote- ja prosessi-innovaatioihin liittyvää innovaatiotoimintaa harjoittaneista yrityksistä	41
Liitetaulukko 28. Muiden innovaatiotoimien yleisyys terveys- ja sosiaalipalveluissa toimialan mukaan 2008–2010, osuus tuote- ja prosessi-innovaatioihin liittyvää innovaatiotoimintaa harjoittaneista yrityksistä	41
Liitetaulukko 29. Innovaatiotoiminnan menot vuonna 2010, miljoonaa euroa.....	42
Liitetaulukko 30. Innovaatiotoiminnan julkinen rahoitus terveys- ja sosiaalipalveluissa toimialan mukaan 2008–2010, osuus innovaatiotoimintaa harjoittaneista yrityksistä	42
Liitetaulukko 31. Tuote- ja prosessi-innovaatioihin liittyvän innovaatiotoiminnan tietolähteet sosiaali- ja terveystoiminnassa 2008–2010, lähteiden merkitys, osuus innovaatiotoimintaa harjoittaneista.....	43
Liitetaulukko 32. Innovaatiotoimintaan liittyvä yhteistyö yhteistyökumppanin sijaintipaikan mukaan 2008–2010, osuus innovaatiotoimintaa harjoittaneista.....	44
Liitetaulukko 33. Innovaatiotoimintaan liittyvä yhteistyö terveys- ja sosiaalipalveluissa yhteistyökumppanin merkityksen mukaan 2008–2010, osuus tuotteisiin ja prosesseihin liittyvää innovaatiotoimintaa harjoittaneista....	45
Liitetaulukko 34. Tuote- ja prosessi-innovaatioihin liittyvää toimintaa estävät tekijät 2008–2010, tekijöiden merkitys, osuus ei-innovoineista yrityksistä.....	46
Liitetaulukko 35. Tuote- ja prosessi-innovaatioihin liittyvää toimintaa haittaavat tekijät sosiaali- ja terveystoiminnassa 2008–2010, tekijöiden merkitys, osuus tuote- ja prosessi-innovaatioihin liittyvää innovaatiotoimintaa harjoittaneista.....	47
Liitetaulukko 36. Tuote- ja prosessi-innovaatioihin liittyvää toimintaa estävät tekijät sosiaali- ja terveystoiminnassa 2008–2010, tekijöiden merkitys, osuus ei-innovoineista yrityksistä.....	47
Liitetaulukko 37. Markkinointi- ja organisaatioinnovaatioiden yleisyys yritysmuodon mukaan 2008–2010, osuus yrityksistä	48
Liitetaulukko 38. Markkinointi- ja organisaatioinnovaatioiden yleisyys yrityksen pääasiallisen arvoketjuaseman mukaan 2008–2010, osuus yrityksistä	49

Liitetaulukko 39. Markkinointi- ja organisaatioinnovaatioiden yleisyys terveys- ja sosiaalipalveluissa toimialan mukaan 2008–2010, osuus yrityksistä	49
Liitetaulukko 40. Organisaatioinnovaatioiden yleisyys terveys- ja sosiaalipalveluissa 2008–2010, osuus yrityksistä	50
Liitetaulukko 41. Markkinointi-innovaatioiden yleisyys terveys- ja sosiaalipalveluissa 2008–2010, osuus yrityksistä	50
Liitetaulukko 42. Käytetyt menettelyt uusien ideoiden ja luovuuden edistämiseksi 2008–2010, menettelyn toimivuus, osuus innovaatiotoimintaa harjoittaneista.....	51
Liitetaulukko 43. Käytetyt menettelyt uusien ideoiden ja luovuuden edistämiseksi 2008–2010, menettelyn toimivuus, osuus ei-innovoineista.....	52
Liitetaulukko 44. Käytetyt menettelyt uusien ideoiden ja luovuuden edistämiseksi terveys- ja sosiaalipalveluissa 2008–2010, menettelyn toimivuus, osuus innovaatiotoimintaa harjoittaneista.....	53
Liitetaulukko 45. Käytetyt menettelyt uusien ideoiden ja luovuuden edistämiseksi terveys- ja sosiaalipalveluissa 2008–2010, menettelyn toimivuus, osuus ei-innovoineista yrityksistä.....	53
Liitetaulukko 46. Käyttäjien ja käyttäjätiedon mukaan ottaminen yritysten innovaatiotoimintaan, menettelyt ja niiden merkitys 2008–2010, osuus innovaatiotoimintaa harjoittaneista.....	54
Liitetaulukko 47. Käyttäjien ja käyttäjätiedon mukaan ottaminen yritysten innovaatiotoimintaan terveys- ja sosiaalipalveluissa, menettelyt ja niiden merkitys 2008–2010, osuus innovaatiotoimintaa harjoittaneista.....	55
Liitetaulukko 48. Käyttäjien ja käyttäjätiedon mukaan ottaminen yritysten innovaatiotoimintaan henkilöstön suuruusluokan mukaan 2008–2010, osuus innovaatiotoimintaa harjoittaneista.....	55

Kuviot

Innovaatiotoiminnan yleisyys henkilöstön suuruusluokan mukaan 2008–2010, osuus yrityksistä.....	8
Innovaatiotoiminnan yleisyys teollisuudessa toimialoittain 2008–2010, osuus yrityksistä.....	9
Innovaatiotoiminnan yleisyys palveluissa toimialoittain 2008–2010, osuus yrityksistä.....	9
Tuoteinnovaatioita markkinoille tuoneet yritykset teollisuudessa ja palveluissa 2008–2010, osuus yrityksistä.....	10
Prosessi-innovaatioita käyttöön ottaneet yritykset teollisuudessa ja palveluissa 2008–2010, osuus yrityksistä.....	11
Innovaatiotoimet 2008–2010, osuus tuotteisiin ja prosesseihin liittyvää innovaatiotoimintaa harjoittaneista.....	12
Innovaatiotoiminnan menojen jakauma teollisuudessa 2010.....	13
Innovaatiotoiminnan menojen jakauma palveluissa 2010.....	13
Innovaatiotoiminnan tietolähteet teollisuudessa ja palveluissa 2008–2010, osuus tuote- ja prosessi-innovaatioihin liittyvää innovaatiotoimintaa harjoittaneista.....	14
Innovaatiotoimintaan liittyvä yhteistyö teollisuudessa ja palveluissa 2008–2010, osuus tuote- ja prosessi-innovaatioihin liittyvää innovaatiotoimintaa harjoittaneista.....	15
Yhteistyökumppaneiden sijaintipaikka 2008–2010, osuus tuote- ja prosessi-innovaatioihin liittyvää innovaatiotoimintaa harjoittaneista.....	16
Innovaatiotoimintaa haittaavat tekijät teollisuudessa ja palveluissa 2008–2010, osuus tuotteisiin ja prosesseihin liittyvää innovaatiotoimintaa harjoittaneista.....	17
Markkinointi- ja organisaatioinnovaatioiden yleisyys teollisuudessa ja palveluissa henkilöstön suuruusluokan mukaan 2008–2010, osuus yrityksistä.....	18
Markkinointi- tai organisaatioinnovaatioita teollisuudessa 2008–2010, osuus yrityksistä.....	19
Markkinointi- tai organisaatioinnovaatioita palveluissa 2008–2010, osuus yrityksistä.....	19
Organisaatioinnovaatioita käyttöönotanneet yritykset teollisuudessa ja palveluissa 2008–2010, osuus yrityksistä.....	20
Markkinointi-innovaatioita käyttöönotanneet yritykset 2008–2010, osuus yrityksistä.....	20
Menettelyt uusien ideoiden ja luovuuden lisäämiseksi 2008–2010, osuus innovaatiotoimintaa harjoittaneista.....	21
Menettelyt uusien ideoiden ja luovuuden lisäämiseksi 2008–2010, osuus ei innovaatiotoimintaa harjoittaneista.....	21

Käyttäjätiedon ja käyttäjien integrointi innovaatiotoimintaan ja innovatiivisten tuotteiden tuotantoon 2008–2010, osuus uusia tuotteita markkinoillensa 2008–2010 tuoneista.....	22
Innovaatiotoiminnan menot terveys- ja sosiaalipalveluissa 2010, miljoonaa euroa.....	23
Laatuseloste: Innovaatiotoiminta 2010.....	56

1. Johdanto

Joka toinen vuosi toteutettavan innovaatiotutkimuksen tavoitteena on selvittää yritysten harjoittaman innovaatiotoiminnan yleisyys sekä kartoittaa innovaatiotoiminnan luonteenpiirteitä.

Innovaatiotutkimus 2010 oli osa Euroopan tilastoviraston Eurostatin koordinoimaa EU-jäsenmaiden yhteishanketta Community Innovation Survey (CIS 2010), joten sitä vastaava tutkimus on toteutettu myös muissa jäsenmaissa. Tutkimuksessa on käytetty harmonisoitua tiedonkeruulomaketta sekä yhtenäisiä rajoituksia ja menetelmiä.

EU-harmonisoitujen tietojen lisäksi Suomen tutkimuksessa kerättiin eräitä muitakin, innovaatiotoiminnan kuvauksen kannalta tärkeitä katsottuja tietoja. Näissä, vain kansallisesti toteutetuissa kysymyksissä tiedusteltiin muun muassa yrityksen pääasiallista asemaa tuotannon arvoketjussa ja yritysten käyttämiä menettelyjä käyttäjälähtöisyyden integroimiseksi yritysten innovaatiotoimintaan ja innovatiivisten tuotteiden tuotantoon.

Tutkimuksen kohteena oli kolmen vuoden ajanjakso 2008–2010 ja tutkimus kattoi vähintään kymmenen henkilöä työllistävät yritykset teollisuudessa (mukaan lukien kaivostoiminta ja louhinta sekä sähkö-, kaasua ja lämpöhuolto ja vesi- ja jätehuolto) sekä eräillä palvelualoilla. Tällä kerralla kyselyssä olivat mukana myös terveys- ja sosiaalipalveluiden toimialat.

Valtaosa tutkimuksen suuruusluokittaisista ja toimialoittaisista tuloksista löytyy tilaston kotisivuilta tietokantatauluista, joissa esitetään myös edellisen tutkimuksen vastaavat tiedot. Yksittäiset ja kertaluonteiset tulokset, joille ei ole vertailutietoa muilta ajankohdilta, kuten myös terveys- ja sosiaalipalveluita koskevat tulokset löytyvät tämän katsauksen liitetaulukoista. Terveys- ja sosiaalipalvelutoimialojen tulokset raportoidaan erikseen omissa taulukoissaan, sillä ne eivät sisälly EU-harmonisoidun tutkimuksen kohdejoukkoon.

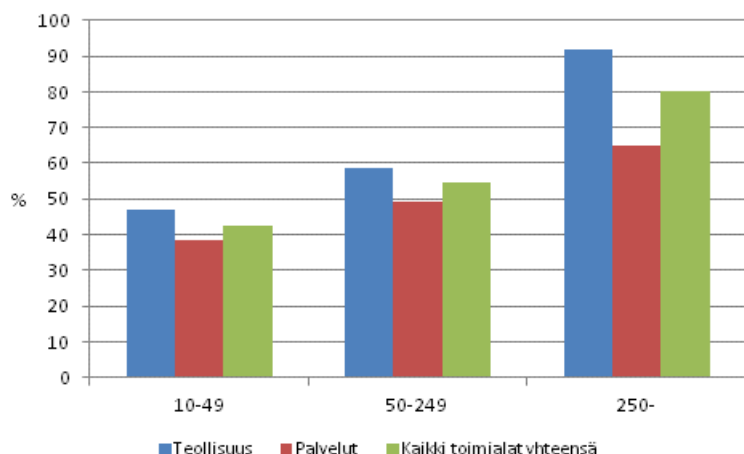
2. Tuote- ja prosessi-innovaatioihin liittyvä innovaatiotoiminta 2008–2010

Tutkimuksen kohteena olleista yrityksistä kaikkiaan 46 prosenttia ilmoitti harjoittaneensa tuote- ja prosessi-innovaatioihin liittyvää innovaatiotoimintaa vuosina 2008–2010. Valtaosa näistä yrityksistä oli myös tuonut markkinoille tuote-innovaatioita tai ottanut käyttöönsä prosessi-innovaatioita. Vuosina 2008–2010 innovaatiotoiminta oli kokonaistasolla kutakuinkin yhtä yleistä kuin edellisellä tutkimusperiodilla vuosina 2006–2008, jolloin tuote- ja prosessi-innovaatioihin liittyvää toimintaa ilmoitti harjoittaneensa 47 prosenttia tutkituista yrityksistä. Innovaatiotoimintaa harjoittavaksi yritykseksi katsotaan yritys, joka on ottanut käyttöönsä innovaatioita tai jolla on ollut näiden käyttöönottoon tähtäävää toimintaa.

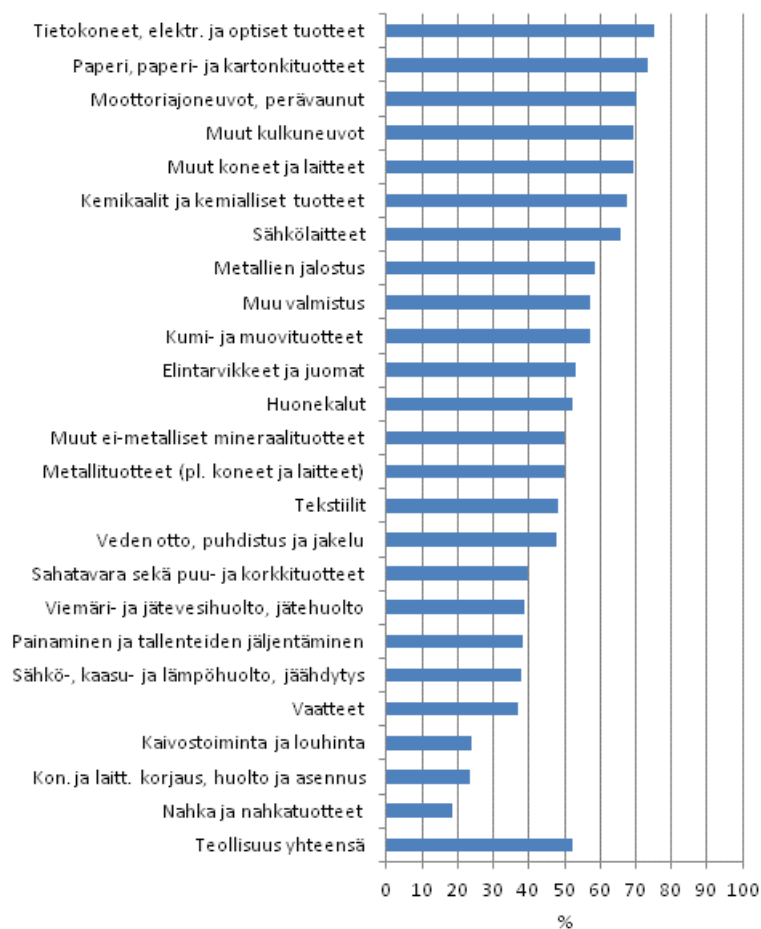
Tuote-innovaatio on yrityksen markkinoille tuoma uusi tai olennaisesti parannettu tavara tai palvelu. Prosessi-innovaatiolla tarkoitetaan vastaavasti yrityksen käyttöönottamaa uutta tai olennaisesti parannettua prosessia. Innovaation on oltava uusi sen markkinoille tuoman tai käyttöönottaman yrityksen näkökulmasta, mutta sen ei tarvitse olla uusi kyseisen yrityksen markkinoiden kannalta. Innovaation alkuperäinen kehittäjä voi olla kyseinen yritys tai muut yritykset ja organisaatiot.

Tavaroihin, palveluihin ja prosesseihin liittyvä innovaatiotoiminta oli edelleen vuosina 2008–2010 yleisempää teollisuudessa kuin palvelualojen yrityksissä. Teollisuudessa innovaatiotoimintaa harjoittaneiden osuus oli 52 prosenttia kaikista yrityksistä palveluissa osuuden oltua 41 prosenttia. Kokoluokittainen tarkastelu osoittaa suurten yritysten innovoivan edelleen pieniä yleisemmin.

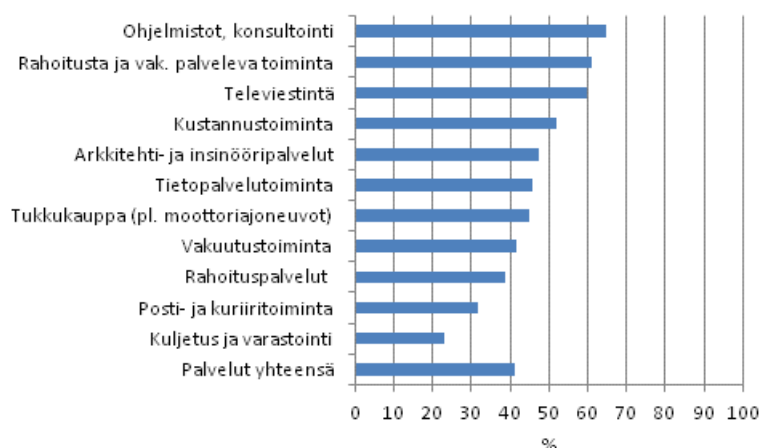
Innovaatiotoiminnan yleisyys henkilöstön suuruusluokan mukaan 2008–2010, osuus yrityksistä

Innovaatiotoiminnan yleisyys teollisuudessa toimialoittain 2008–2010, osuus yrityksistä

Innovaatiotoiminnan yleisyys palveluissa toimialoittain 2008–2010, osuus yrityksistä

Aiempien tulosten lailla innovaatiotoiminnan harjoittaminen oli yleisempää konserniin kuuluvissa yrityksissä kuin itsenäisissä yrityksissä. Tuoteinnovaatioiden markkinoille tuonti oli lisäksi huomattavasti yleisempää ulkomaisiin konserneihin kuuluvissa yrityksissä kuin kotimaisiin konserneihin kuuluvissa yrityksissä. Lähes puolet ulkomaisiin konserneihin kuuluvista yrityksistä ilmoitti tuoteinnovaatioista, kun kotimaisiin konserneihin kuuluvista yrityksistä tai kotimaisista konserneista tuoteinnovaatioita oli tuonut markkinoille kolmannes yrityksistä ja itsenäisistä yrityksistä reilu neljännes yrityksistä.

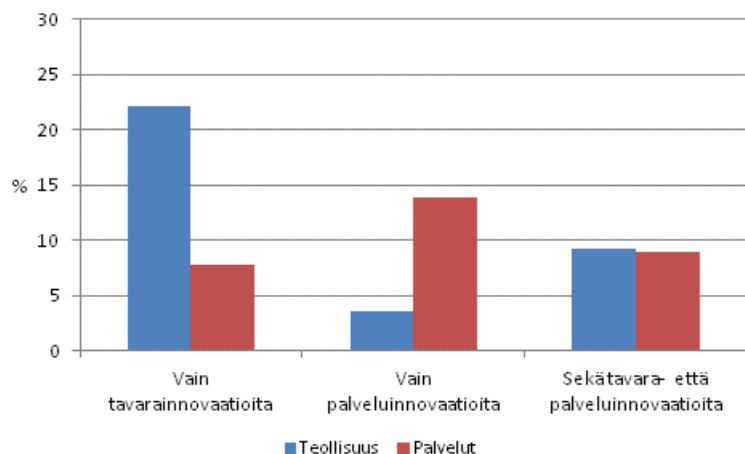
Tuotannon arvoketjussa järjestelmätoimittajana toimivat ilmoittivat suhteellisesti yleisimmin innovaatioiden käyttöönnotosta; 43 prosenttia oli tuonut markkinoille tuoteinnovaatioita ja 58 prosenttia ilmoitti kaikkiaan harjoittaneensa tuote- ja prosessi-innovaatioihin liittyvää innovaatiotoimintaa. Päähankkijoiden osalta osuudet olivat hieman pienemmät; 38 ja 51 prosenttia vastaavasti. Alihankkijoista reilu viidennes ilmoitti tuoteinnovaatioista ja 38 prosenttia kaikkiaan tuotteisiin ja prosesseihin liittyvästä innovaatiotoiminnasta.

Tuoteinnovaatioiden markkinoille tuominen

Joka kolmas tutkimuksen kohteena olleista yrityksistä ilmoitti tuoneensa tuoteinnovaatioita markkinoille vuosina 2008–2010 teollisuudessa osuuden oltua 35 prosenttia ja palveluissa 31 prosenttia. Teollisuuden yrityksistä lähes kolmannes ilmoitti tavarainnovaatioiden markkinoille tuonnista ja 13 prosenttia palveluinnovaatioista. Palvelualojen yrityksistä taas 17 prosenttia oli tuonut markkinoille tavarainnovaatioita ja 23 prosenttia palveluinnovaatioita.

Edellisellä tutkimusjaksolla, vuosina 2006–2008, tuoteinnovaatioita markkinoille tuoneiden osuus oli 31 prosenttia.

Tuoteinnovaatioita markkinoille tuoneet yritykset teollisuudessa ja palveluissa 2008–2010, osuus yrityksistä

Innovaatioiden kehittäjäkysymystä on tuoreimmassa tutkimuksessa muutettu aiemmin käytetystä, jolloin kysymyksessä tiedusteltiin tuoteinnovaatioiden ensisijaista kehittäjää. Uudistettu, tavara- ja palveluinnovaatiot erottelava kysymys tiedustelee kaikkia yrityksen käyttämiä kehittäjiä.

Kolme neljästä tavarainnovaatioita markkinoille tuoneesta ilmoitti kehittäneensä itse uusia tai aiemmasta olennaisesti muutettuja tavaroita. Lähes puolet oli tehnyt kehitystyötä yhdessä muiden yritysten tai laitosten kanssa. Reilu neljännes tavarainnovaatioita markkinoille tuoneista ilmoitti muokanneensa alun perin muiden kehittämiä tavaroita, ja 15 prosentilla innovaatioiden taustalla oli muita kehittäjiä.

Palveluinnovaatioita markkinoille tuoneista 69 prosenttia ilmoitti innovaatioiden kehittäjäksi oman yrityksen. Reilu puolet, 55 prosenttia oli tehnyt kehitystyötä yhdessä muiden yritysten ja laitosten kanssa. Reilu kolmannes oli muokannut alun perin muiden kehittämiä palveluita ja noin viidennes palveluinnovaatioita ilmoittaneista oli tuonut markkinoille uutuuksia, jotka oli kehitetty muiden toimesta.

Kaikkiaan 58 prosenttia tuoteinnovaatioita vuosina 2008–2010 markkinoille tuoneista ilmoitti innovaatioista, jotka olivat uusia yrityksen markkinoiden kannalta. Noin kolme neljästä innovoineesta toi markkinoille ainoastaan oman yrityksensä kannalta uusia tuotteita. Noin joka kolmannella tuoteinnovaatioita ilmoittaneista oli tarjota markkinoille sekä markkinoiden että ainoastaan oman yrityksen kannalta uusia tai olennaisesti parannettuja tuotteita.

Tuoteinnovaatioita markkinoille tuoneiden yritysten yhteenlasketusta liikevaihdosta vuonna 2010 kaikkiaan noin neljäsosa kertyi vuosina 2008–2010 markkinoille tuoduista innovaatioista. Yritysten markkinoiden kannalta uusista tuotteista saatu liikevaihto edusti 13 prosenttia innovoineiden kokonaisliikevaihdosta.

Innovaatioista saatu liikevaihto edusti yhteensä noin 15 prosenttia tutkimuksen kaikkien yritysten yhteenlasketusta liikevaihdosta. Teollisuudessa innovaatioista saatu liikevaihto-osuus edusti noin neljännestä kaikkien yritysten yhteenlasketusta liikevaihdosta. Palvelualoilla vastaava osuus oli ainoastaan neljä prosenttia. Innovaatioista saadun liikevaihdon osuus oli kokonaistasolla vuonna 2010 samaa luokkaa kuin vuonna 2008.

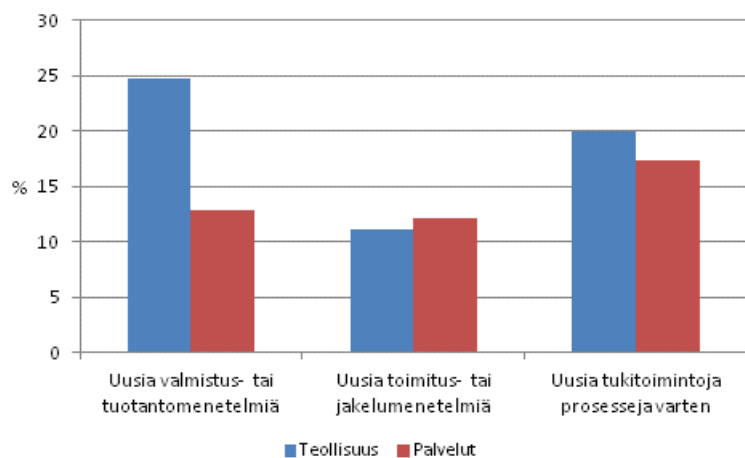
Reilu viidennes tuoteinnovaatioita markkinoille tuoneista arvioi jonkin innovaatioistaan olleen laatuaan ensimmäinen Suomessa. Teollisuudessa näin vastasi 23 prosenttia ja palveluissa 24 prosenttia innovoineista. Tätä harvempi, 6 prosenttia, arvioi jonkin innovaationsa olleen ensimmäinen Euroopassa. Sen sijaan joka kuudes tuoteinnovaatioista ilmoittanut katsoi tuoneensa markkinoille vuosina 2008–2010 innovaation, joka oli ominaisuuksiltaan ensimmäinen maailmassa. Teollisuudessa maailmanlaajuisesti uusia tuotteita toi markkinoille 19 prosenttia tuotteita innovoineista. Palveluissa osuus oli 13 prosenttia.

Prosessi-innovaatioiden käyttöönotto

Prosesseihin liittyviä innovaatioita oli vuosina 2008–2010 ottanut käyttöönsä noin 30 prosenttia yrityksistä. Teollisuudessa osuus oli 34 ja palveluissa 25 prosenttia. Prosessi-innovaatiot kohdistuivat edellisvuosien tapaan yleisimmin valmistus- ja tuotantomenetelmiin ja prosessien tukitoimintoihin.

Prosessi-innovaatioiden käyttöönotosta ilmoitti nyt hieman harvempi kuin edellisellä tutkimusjaksolla vuosina 2006–2008, jolloin innovaatioita käyttöönettaneiden osuus oli 34 prosenttia. Teollisuudessa osuus oli tuolloin 39 prosenttia ja palveluissa 30 prosenttia.

Prosessi-innovaatioita käyttöön ottaneet yritykset teollisuudessa ja palveluissa 2008–2010, osuus yrityksistä

Joka toinen prosessi-innovaatioita käyttöönettanut oli kehittänyt prosesseja oman yrityksensä toimesta. Yhtälailla, puolet yrityksistä oli kehittänyt prosessi-innovaatioita yhdessä muiden yritysten ja laitosten kanssa. Reilu viidennes oli mukauttanut tai muokannut muiden kehittämiä prosesseja ja vajaa viidennes oli ottanut käyttöönsä muiden kehittämiä prosesseja.

Tutkimusjaksolla keskeytyneet ja tutkimusjakson lopussa käynnissä olleet innovaatiohankkeet

Vuosina 2008–2010 ennen valmistumistaan keskeytyneistä tai edelleen tutkimusjakson lopussa käynnissä olleista innovaatioprojekteista ja -toimista ilmoitti kaikkiaan neljännnes yrityksistä.

Teollisuuden yrityksistä 12 prosentilla oli ollut keskeytyneitä hankkeita, ja 30 prosenttia ilmoitti hankkeista, jotka olivat edelleen meneillään tutkimusjakson lopussa. Palvelualojen yrityksistä seitsemällä prosentilla oli ollut keskeytyneitä hankkeita, ja 19 prosenttia ilmoitti hankkeista, jotka eivät olleet vielä valmistuneet vuoden 2010 lopussa.

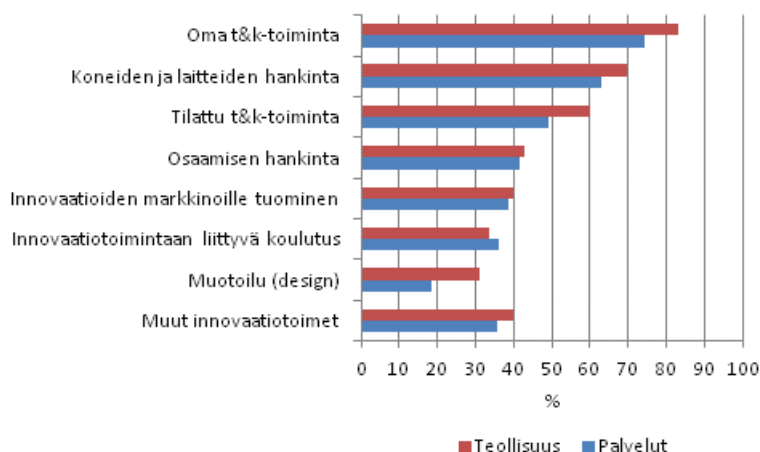
Innovaatiotoimet ja –menot

Valtaosalla, 79 prosentilla, tuotteita ja prosesseja vuosina 2008–2010 kehittäneistä oli ollut omaa tutkimus- ja kehittämistoimintaa. Vajaa puolet näistä ilmoitti harjoittavansa t&k säännöllisesti. Reilu puolet innovaatiotoimintaa harjoittaneista oli tilannut tutkimus- ja kehittämistoimintaa yrityksen ulkopuolelta, ja kaksi kolmesta oli tehnyt kone-, laite- ja ohjelmistohankintoja innovatiivisten tuotteiden ja prosessien tuottamiseksi ja käyttöönottamiseksi.

Tuotteita ja prosesseja kehittäneistä 43 prosenttia oli hankkinut osaamista, kuten patenteja ja ei-patentoituja keksintöjä tai tietotaitoa ja muuta osaamista, ja noin kolmasosa oli järjestänyt tai hankkinut innovaatiotoimintaan liittyvää koulutusta. Neljä kymmenestä ilmoitti innovaatioiden markkinoille tuomiseen liittyvistä toimista, kuten markkinatutkimus ja mainonta. Neljäsosalla innovaatiotoimintaan oli sisältynyt lisäksi t&k-toiminnasta erillistä muotoilua. Reilu kolmannes ilmoitti muista mahdollisista toimista uusien tai aiemmasta parannettujen tuotteiden ja prosessien käyttöönottamiseksi, joita ovat muun muassa toteutettavuustutkimukset ja tekniset valmistelutyöt.

Tutkimus- ja kehittämistoiminta oli yleisintä järjestelmätoimittajilla – 87 prosenttia innovaatiotoimintaa harjoittaneista järjestelmätoimittajista oli harjoittanut omaa t&k:ta tai tilannut sitä muilta toimijoilta. Kone- ja laitehankintoja ilmoittivat yleisimmin järjestelmätoimittajat ja alihankkijat, kun taas esimerkiksi innovaatioiden markkinoille tuomiseen liittyvät toimet olivat yleisimpiä päähankkijoilla ja järjestelmätoimittajilla.

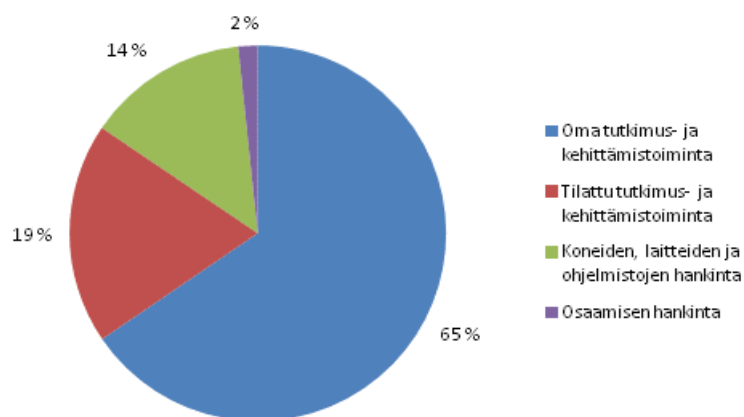
Innovaatiotoimet 2008–2010, osuus tuotteisiin ja prosesseihin liittyvää innovaatiotoimintaa harjoittaneista

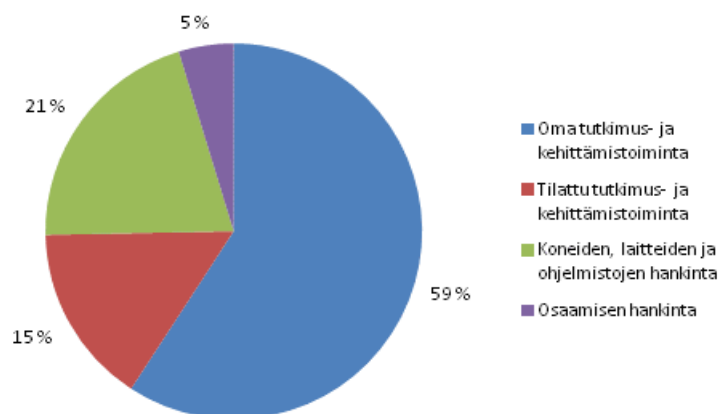
Yritykset ilmoittivat vuoden 2010 innovaatiomenoiksi kaikkiaan lähes 7,3 miljardia euroa. Menot kattavat oman tutkimus- ja kehittämistoiminnan, yhteensä lähes 4,7 miljardia euroa, yritysten muilta tilaaman tutkimus- ja kehittämistoiminnan, reilu 1,3 miljardia euroa, innovaatiotoimintaan liittyvät kone-, laite- ja ohjelmistohankinnat, reilu miljardia euroa, sekä osaamisen hankintaan käytetyt 160 miljoonaa euroa.

Teollisuudessa yritysten yhteenlasketut innovaatiomenot olivat 6 miljardia euroa vuonna 2010 ja tarkastelluilla palvelutoimialoilla reilu miljardi euroa.

Innovaatiotoiminnan menojen jakauma teollisuudessa 2010

Innovaatiotoiminnan menojen jakauma palveluissa 2010

Reilu kolmannes innovaatiotoimintaa harjoittaneista oli saanut toimintaansa julkista rahoitustukea vuosina 2008–2010. Teollisuudessa tukea saaneiden osuus oli 43 prosenttia, palvelualoilla 26 prosenttia.

Tukilähteistä valtio on keskeisin, sillä kaikkiaan 31 prosenttia innovaatiotoimintaa harjoittaneista oli saanut valtion rahoitustukea. Paikallis- tai alueviranomaisilta tukea oli saanut kaikkiaan seitsemän prosenttia ja Euroopan Unionilta kuusi prosenttia.

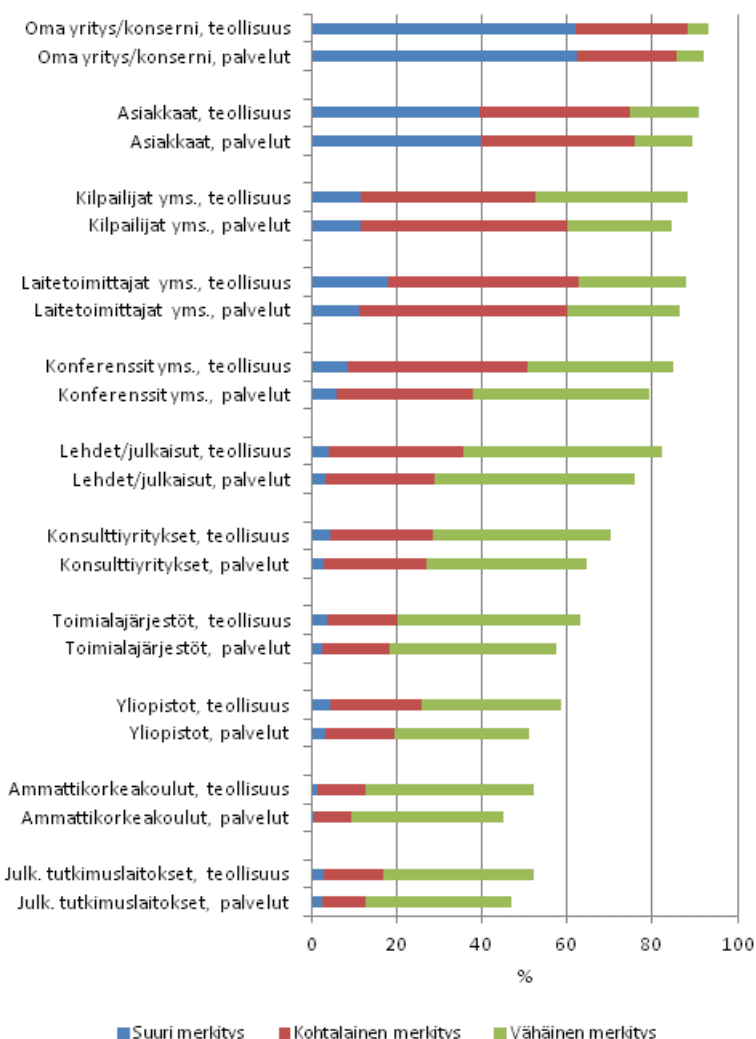
Innovaatiotoiminnan tietolähteet

Teollisuuden yritykset käyttivät erilaisia tietolähteitä innovaatiotoiminnassaan vuosina 2008–2010 hienoisesti yleisemmin kuin palvelualojen yritykset.

Oma yritys tai oma konserni on edelleen merkittävin tietolähde yritysten innovaatiotoiminnassa. Myös asiakkailta on merkittävä rooli yritysten näkökulmasta, sillä 75 prosentille innovaatiotoimintaa harjoittaneista asiakkailta oli suuresti tai kohtalaisesti merkittävä rooli kehittämistyön tietolähteenä.

Suhteellisesti vähiten mainituista tietolähteistä käytetään yliopistoja, ammattikorkeakouluja sekä julkisia ja yksityisiä voittoa tavoittelemattomia tutkimuslaitoksia.

Innovaatiotoiminnan tietolähteet teollisuudessa ja palveluissa 2008–2010, osuus tuote- ja prosessi-innovaatioihin liittyvää innovaatiotoimintaa harjoittaneista

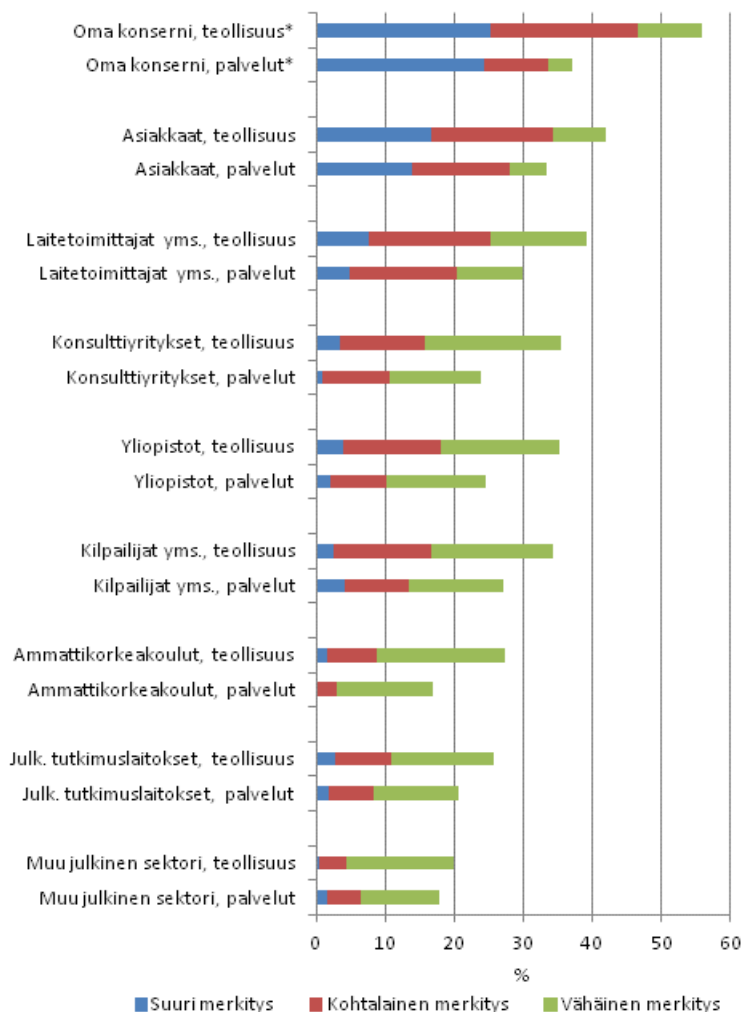
Yhteistyö innovaatiotoiminnassa

Innovaatiotoimintaan liittyvää yhteistyötä harjoitti vuosina 2008–2010 kaikkiaan 40 prosenttia tuote- ja prosessi-innovaatioita kehittäneistä yrityksistä. Teollisuudessa yhteistyötä tehneiden osuus oli 44 prosenttia, ja palveluissa 35 prosenttia.

Konserniyrityksille oma konserni ja oman konsernin muut yritykset ovat luonnollisesti merkittäviä yhteistyötahoja. Muutoin tärkeimmiksi kumppaneiksi mainittiin edellistutkimusten tapaan asiakkaat ja laite- ja materiaalitoimittajat. Kaikkiaan 38 prosenttia tuotteisiin ja prosesseihin liittyvää innovaatiotoimintaa harjoittaneista ilmoitti yhteistyöstä asiakkaiden kanssa, ja reilu kolmannes yhteistyöstä laite- ja materiaalitoimittajien kanssa. Asiakasyhteistyö etenkin näyttäytyi valtaosalle merkitykseltään suurena tai kohtalaisena.

Suhteellisesti vähiten yhteistyötä ilmoitettiin julkisen sektorin kanssa.

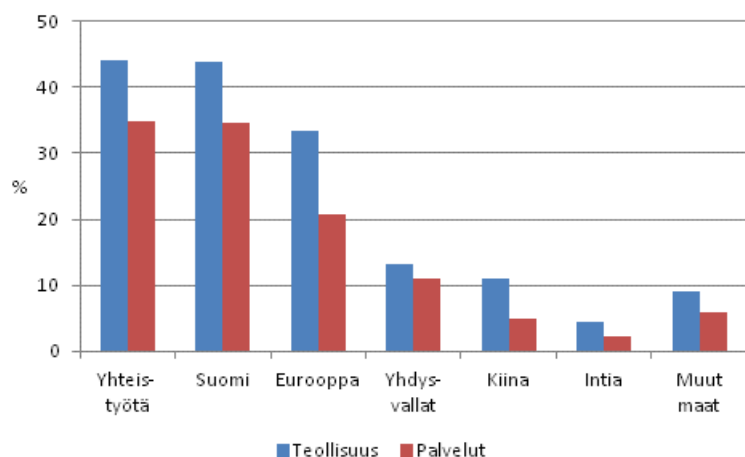
Innovaatiotoimintaan liittyvä yhteistyö teollisuudessa ja palveluissa 2008–2010, osuus tuote- ja prosessi-innovaatioihin liittyvää innovaatiotoimintaa harjoittaneista

*Laskettu vain konserniyrityksistä

Lähes kaikki innovaatioyhteistyötä tehneistä ilmoitti yhteistyöstä kotimaisten kumppaneiden kanssa. Kahdella kolmesta oli yhteistyökumppaneita Euroopassa, ja lähes joka kolmannella Yhdysvalloissa. Viidennes teki yhteistyötä Kiinassa sijaitsevien yhteistyötahojen kanssa, ja yhdeksän prosenttia yhteistyötä tehneistä ilmoitti Intiassa sijaitsevista kumppaneista. Vajaalla viidenneksellä oli muilla alueilla sijaitsevaa yhteistyötä.

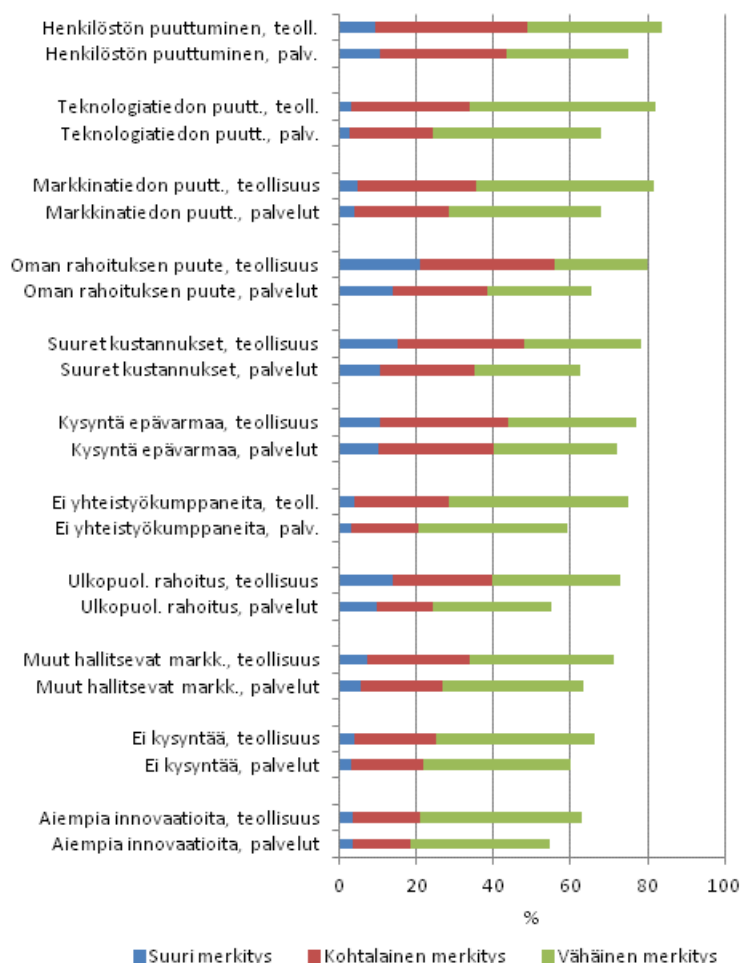
Yhteistyökumppaneiden sijaintipaikka 2008–2010, osuus tuote- ja prosessi-innovaatioihin liittyvää innovaatiotoimintaa harjoittaneista

Innovaatiotoimintaa haittaavat ja estävät tekijät

Tuotteisiin ja prosesseihin liittyvää innovaatiotoimintaa harjoittavat yritykset kokivat vuosina 2008–2010 merkittävimpinä innovaatiotoimintaa haittaavina tekijöinä oman rahoituksen sekä pätevän henkilökunnan puuttumisen. Kehittämistä vaikeuttavat erityisesti myös innovatiivisten tuotteiden kysynnän epävarmuus sekä liian suuret innovaatiotoiminnan kustannukset. Teollisuusyritykset ilmoittivat innovaatiotoimintaa vaikeuttavista tekijöistä suhteellisesti hieman yleisemmin kuin palvelualojen yritykset.

Innovaatiotoimintaa haittaavat tekijät teollisuudessa ja palveluissa 2008–2010, osuus tuotteisiin ja prosesseihin liittyvää innovaatiotoimintaa harjoittaneista

Yrityksille, joilla ei ollut tuotteisiin ja prosesseihin liittyvää innovaatiotoimintaa vuosina 2008–2010, merkittävimmät esteet innovaatiotoiminnan harjoittamiselle liittyivät kysynnän epävarmuuteen tai sen puuttumiseen ja siihen, että uusille innovaatioille ei yksinkertaisesti ollut tarvetta. Lähes puolelle pätevän henkilökunnan puuttuminen muodostuu esteeksi innovoinnille. Rahoituksen saatavuus tai innovoinnin hinta voi olla kriittinen tekijä monelle, sillä joka kymmenes piti oman rahoituksen puutetta suurena esteenä innovoinnille. Yhtäläillä, kymmenen prosenttia ei-innovoineista arvioi liian suuret kustannukset innovaatiotoiminnan suureksi esteeksi.

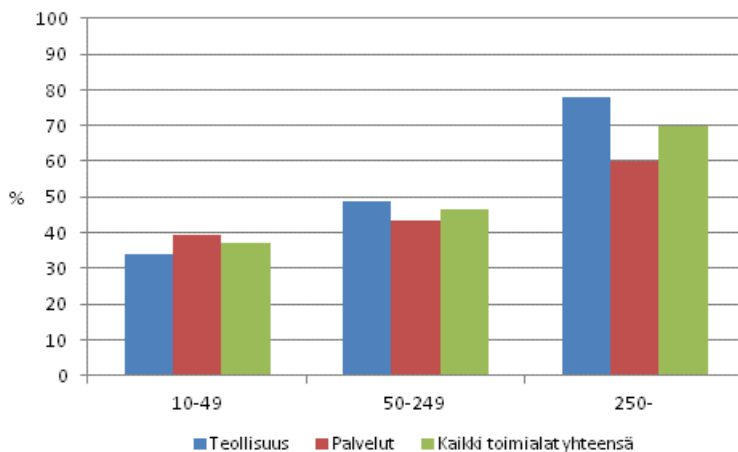
3. Markkinointi- ja organisaatioinnovaatiot 2008–2010

Tutkimuksen yrityksistä kaikkiaan 40 prosenttia ilmoitti ottaneensa käyttöönsä markkinointi- tai organisaatioinnovaatioita vuosina 2008–2010. Innovaatioiden käyttöönotosta ilmoittaneiden osuus oli nyt korkeampi kuin ajanjaksolla 2006–2008, jolloin innovoineiden osuus oli kolmannes yrityksistä.

Markkinointi-innovaatio on yrityksen käyttöön ottama uusi markkinointimenetelmä ja organisaatioinnovaatio viittaa uuden organisatorisen menetelmän käyttöönottoon. Ollakseen innovaatio menetelmän on oltava uusi sen käyttöönottaneen yrityksen näkökulmasta eli kyseinen menetelmä ei ole saanut olla yrityksen käytössä aiemmin.

Teollisuudessa markkinointi- tai organisaatioinnovaatioita otti käyttöönsä 40 prosenttia yrityksistä palveluissa osuuden oltua 41 prosenttia. Pienemmissä yrityksissä innovaatioiden käyttöönotto oli yleisempää palveluissa kuin teollisuudessa, mutta yrityskoon kasvun myötä innovaatioiden käyttöönotto yleistyi teollisuudessa palveluita enemmän.

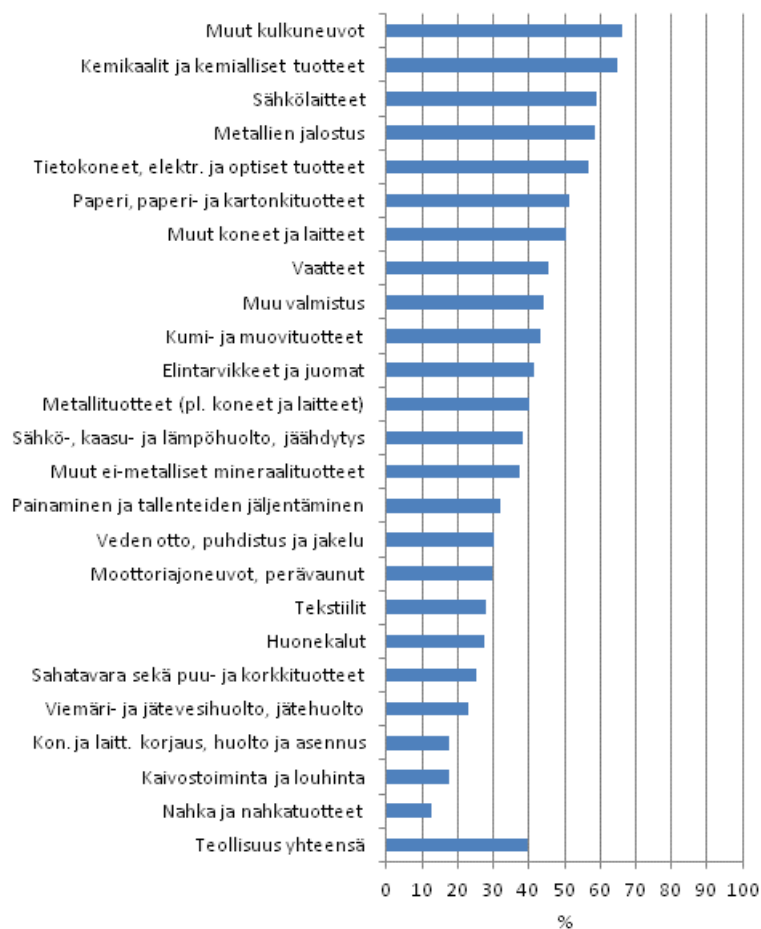
Markkinointi- ja organisaatioinnovaatioiden yleisyys teollisuudessa ja palveluissa henkilöstön suuruusluokan mukaan 2008–2010, osuus yrityksistä

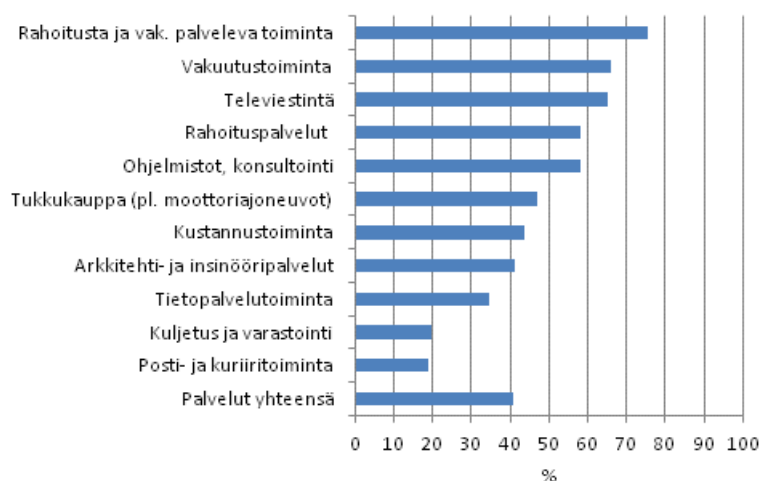
Yleisintä innovaatioiden käyttöönotto oli ulkomaisiin konserneihin kuuluvissa yrityksissä, joista 54 prosenttia ilmoitti markkinointi- tai organisaatioinnovaatioista. Kotimaisiin konserneihin kuuluvista yrityksistä organisaatiota tai markkinointia oli merkittävästi kehittänyt tai uudistanut noin puolet yrityksistä, ja itsenäisistä yrityksistä kolmannes.

Järjestelmätoimittajista 52 prosenttia ja päähankkijoista hieman harvempi, 45 prosenttia oli kehittänyt toimintaansa organisaatio- ja markkinointimuutosten myötä. Alihankkijoista 31 prosenttia ilmoitti asianomaisista innovaatioista.

Markkinointi- tai organisaatioinnovaatioita teollisuudessa 2008–2010, osuus yrityksistä

Markkinointi- tai organisaatioinnovaatioita palveluissa 2008–2010, osuus yrityksistä

Mikäli innovaatiotoimintaan lasketaan mukaan niin tuote- ja prosessi-innovaatiot sekä näihin tähtäävä toiminta kuin markkinointi- ja organisaatioinnovaatiot, innovaatiotoimintaa harjoittaneiden yritysten osuus oli vuosina 2008–2010 Suomessa kaikkiaan 56 prosenttia tutkittujen toimialojen vähintään kymmenen henkilöä työllistäivistä yrityksistä. Teollisuudessa osuus oli 59 prosenttia ja palveluissa 53 prosenttia.

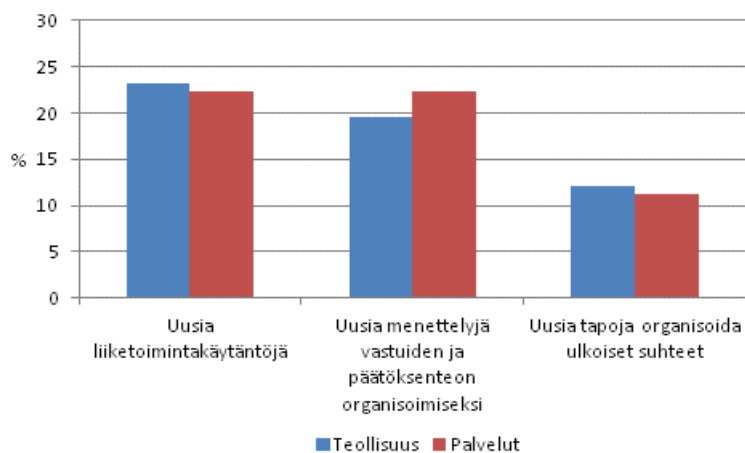
Vuosina 2006–2008 laajan innovaatiotoiminnan mukaista innovaatiotoimintaa ilmoitti 52 prosenttia yrityksistä.

Organisaatioinnovaatiot

Organisaatioinnovaatioita otti käyttöönsä vuosina 2008–2010 kaikkiaan 32 prosenttia yrityksistä, teollisuudessa 31 ja palveluissa 32 prosenttia. Yleisimmin organisaatioinnovaatioiden ilmoitettiin kohdentuvan liiketoimintakäytäntöihin ja menettelyihin vastuiden ja päätöksenteon organisoinniseksi.

Organisaatioinnovaatioiden käyttöönotosta ilmoitettiin nyt yleisemmin kuin edellisellä tutkimusjaksolla, jolloin innovaatioita käyttöönotaneiden osuus oli 25 prosenttia.

Organisaatioinnovaatioita käyttöönotaneet yritykset teollisuudessa ja palveluissa 2008–2010, osuus yrityksistä

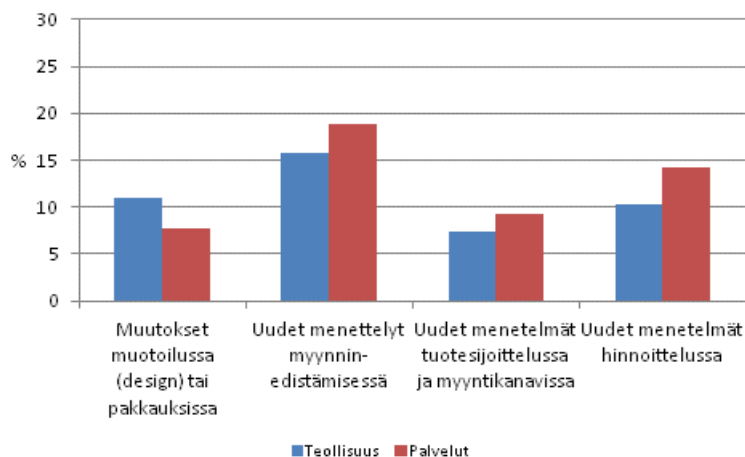

Markkinointi-innovaatiot

Markkinointi-innovaatioiden käyttöönotosta ilmoitti kaikkiaan 27 prosenttia yrityksistä. Teollisuudessa osuus oli 27 ja palveluissa 28 prosenttia. Yleisimmin markkinointi-innovaatiot kohdistuivat tuotteiden myynninedistämiseen ja tuotteiden hinnoitteluun.

Edellisellä tutkimusjaksolla, vuosina 2006–2008 markkinointi-innovaatioita käyttöönotaneiden osuus oli 22 prosenttia.

Markkinointi-innovaatioita käyttöönotaneet yritykset 2008–2010, osuus yrityksistä

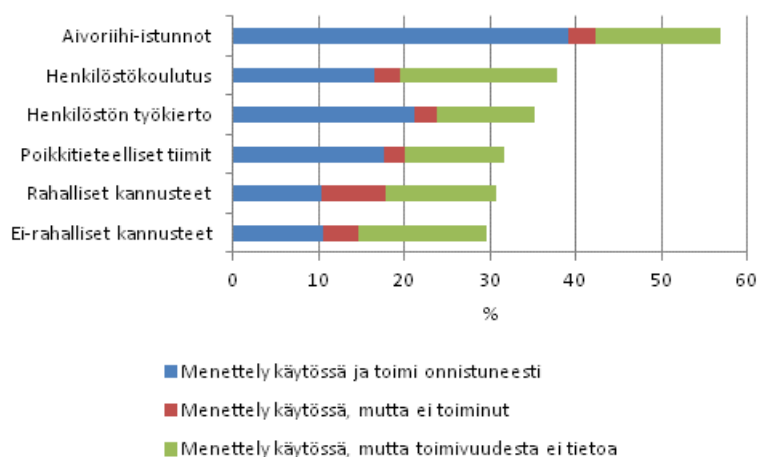
4. Luovuus

Innovaatiotutkimuksessa tiedusteltiin yrityksiltä vuosia 2008–2010 koskien myös menettelyistä, joilla yritykset ovat pyrkineet edistämään uusien ideoiden syntyä ja luovuutta henkilöstön keskuudessa. Kyselyn mainitsemia menettelyjä olivat aivoriihi-istunnot, monitieteelliset tai poikkitoiminnalliset tiimit, henkilöstön työkierto, erilaiset kannusteet (raha, vapaa-aika, tunnustus, työnkuvan kehittäminen) ja uusien ideoiden ja luovuuden kehittämiseen liittyvä henkilöstökoulutus.

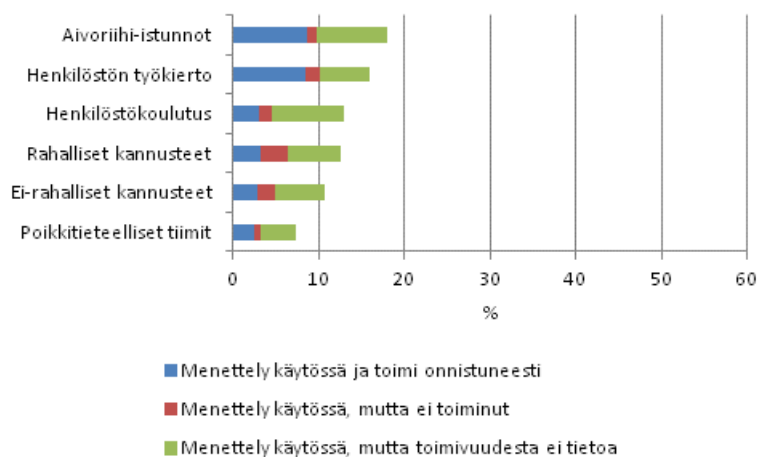
Innovaatiotoimintaa harjoittavat yritykset ilmoittivat luovuutta tukevien menettelyjen käytöstä huomattavasti yleisemmin kuin yritykset, jotka eivät olleet harjoittaneet innovaatiotoimintaa vuosina 2008–2010. Valtaosa asianomaisia menettelyjä soveltaneista vastasi menettelyjen toimineen onnistuneesti tai toimivuudesta ei ollut varsinaista tietoa. Vain murto-osa ilmoitti, että käytetty menettely ei toiminut.

Esimerkiksi innovaatiotoimintaa harjoittaneista 61 prosenttia oli soveltanut aivoriihi-istuntoja; näistä useampi kuin kaksi kolmesta arvioi menettelyn toimineen onnistuneesti. Ei-innovoineista sen sijaan noin viidennes oli soveltanut aivoriihi-istuntoja; puolet näistä yrityksistä arvioi menettelyn toimineen onnistuneesti.

Menettelyt uusien ideoiden ja luovuuden lisäämiseksi 2008–2010, osuus innovaatiotoimintaa harjoittaneista

Menettelyt uusien ideoiden ja luovuuden lisäämiseksi 2008–2010, osuus ei innovaatiotoimintaa harjoittaneista

5. Käyttäjälähtöisyys yritysten innovaatiotoiminnassa ja innovatiivisten tuotteiden tuotannossa 2008–2010

Vaikka innovaatiotutkimus tiedustelelee asiakkaista muun muassa tietolähteinä ja innovaatiotoiminnan yhteistyökumppaneina, tutkimuksessa selvitettiin nyt ensimmäistä kertaa, millä tavoin yritykset integroivat käyttäjiä ja käyttäjätietoa innovaatiotoimintaansa ja innovatiivisten tuotteiden tuotantoon.

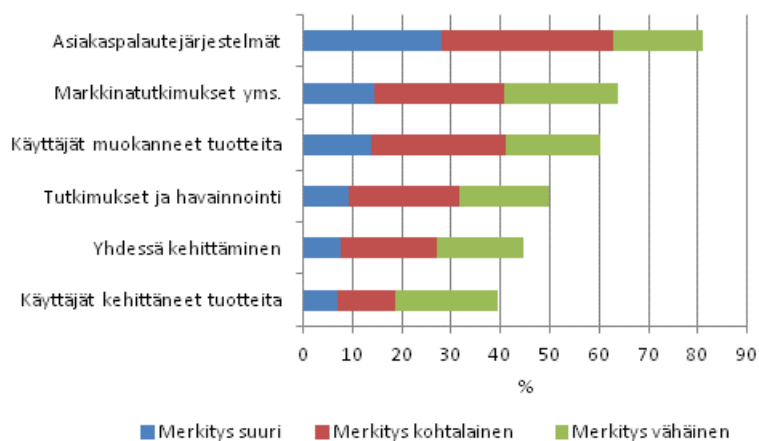
Kaikkiaan 80 prosenttia innovaatiotoimintaa harjoittaneesta ilmoitti ottaneensa käyttäjätietoa tai käyttäjät mukaan innovaatiotoimintaansa tutkimuksen tarkasteluajanjaksolla. Valtaosa näistä arvioi menettelyn merkitykseltään suureksi tai kohtalaiseksi.

Lähes 70 prosenttia innovaatiotoimintaa harjoittaneesta oli käyttänyt asiakaspalautejärjestelmien tuottamaa tietoa toiminnassaan ja puolet ilmoitti hyödyntäneensä markkinatutkimusten, kuluttajapaneelien ja vastaavien tuottamaa tietoa. Reilu kolmannes yrityksistä oli pohjannut tutkimuksellisempiin menetelmiin käyttäjätarpeiden selvittämiseksi.

Kolmannes innovaatiotoimintaa harjoittaneista yrityksistä oli innovoinut käyttäjien kanssa, jolloin käyttäjät osallistuvat suoraan ideointiin, kehittämiseen ja esimerkiksi sisältöjen tuottamiseen. Lähes puolet yrityksistä ilmoitti tuotannosta (ml. mahdollinen jatkokehitystyö ja tuotteen markkinoille tuonti), joka perustui käyttäjien muokkaamiin tuotteisiin, ja noin 30 prosenttia tuotannosta, joka perustui käyttäjien kehittämiin tuotteisiin.

Tuoteinnovaatioita ilmoittaneet yritykset ilmoittivat luonnollisesti käyttäjälähtöisyyden mukaan ottamisesta huomattavasti yleisemmin kuin yritykset, jotka innovoivat ilman tuoteuudistuksia vuosina 2008–2010. Käyttäjälähtöisyyden mukaan ottaminen oli yleisintä yrityksillä, jotka ilmoittivat tuoneensa markkinoille markkinoidensa kannalta uusia tuotteita kyseisellä ajanjaksolla.

Käyttäjätiedon ja käyttäjien integrointi innovaatiotoimintaan ja innovatiivisten tuotteiden tuotantoon 2008–2010, osuus uusia tuotteita markkinoillensa 2008–2010 tuoneista

Käyttäjätiedon hyödyntäminen ja yhdessä kehittäminen olivat hieman yleisempiä palvelualojen yrityksissä kuin teollisuusyrityksissä, mutta sen sijaan käyttäjien muokkaamiin tai kehittämiin perustuvien tuotteiden tuotanto oli teollisuudessa yleisempää kuin palveluissa.

Käyttäjätiedon hyödyntäminen ja yhdessä kehittäminen yleistyvät muun innovaatiotoiminnan lailla yrityskoon kasvaessa, mutta käyttäjien muokkaamien ja kehittämien tuotteiden tuotantoon integrointi sen sijaan on melko lailla yhtä yleistä niin pienempien kuin suurempienkin yritysten toiminnassa.

6. Innovaatiotoiminta terveys- ja sosiaalipalveluissa 2008–2010

Terveys- ja sosiaalipalvelualojen yritykset harjoittivat tuotteisiin ja prosesseihin liittyvää innovaatiotoimintaa vuosina 2008–2010 yhtä yleisesti kuin muidenkin toimialojen yritykset keskimäärin. Innovaatiotoimintaa harjoittaneiden osuus oli 44 prosenttia. Muiden toimialojen lailla, konserneihin kuuluvat yritykset ilmoittivat myös terveys- ja sosiaalipalveluissa innovaatiotoimintaa yleisemmin kuin alan itsenäiset yritykset.

Kaikkiaan 28 prosenttia yrityksistä toi tuoteinnovaatioita markkinoille vuosina 2008–2010. Valtaosa innovoineista ilmoitti ainoastaan palveluinnovaatioista. Yrityksen omalla innovoinnilla oli keskeinen rooli kehitystyössä.

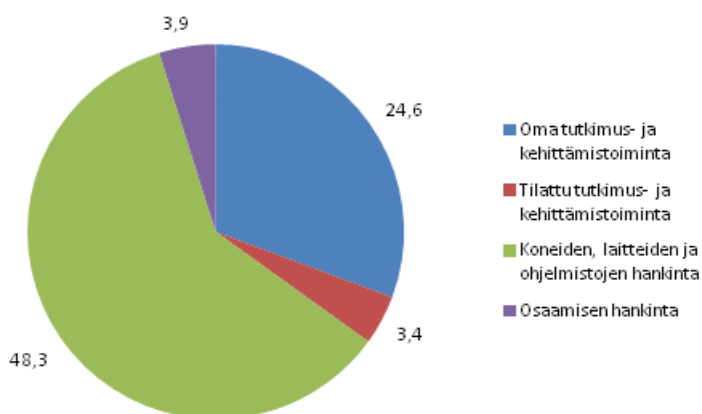
Vajaa puolet terveys- ja sosiaalipalveluiden aloilla tuotteita innovoineista oli tuonut markkinoille omien markkinoidensa kannalta uusia tuotteita. Vuosina 2008–2010 markkinoille tuoduista innovaatioista saatu liikevaihto edusti noin kymmentä prosenttia terveys- ja sosiaalipalveluiden kaikkien yritysten yhteenlasketusta liikevaihdosta vuonna 2010.

Prosessi-innovaatioita käyttöönettävien osuus oli 31 prosenttia kaikista yrityksistä. Yleisimmin yritykset ilmoittivat prosessien tukitoimintoihin liittyvistä innovaatioista.

Tuotteita ja prosesseja kehittäneistä terveys- ja sosiaalialan yrityksistä 82 prosenttia oli harjoittanut tai tilannut tutkimus- ja kehittämistoimintaa. Terveys- ja sosiaalipalveluiden alat ilmoittivat esimerkiksi osaamisen hankintaa ja innovaatiotoimintaan liittyvää koulutusta yleisemmin kuin muut toimialat keskimäärin. Koulutukseen liittyvistä toimista esimerkiksi ilmoitti kaikkiaan 69 prosenttia innovaatiotoimintaa harjoittaneista, kun muilla toimialoilla vastaava osuus oli 35 prosenttia.

Innovaatiotoiminnan menoja vuodelle 2010 yritykset ilmoittivat kaikkiaan 80 miljoonaa euroa. Terveyspalveluiden osuus tästä oli noin 90 prosenttia. Menot kattavat sekä yritysten oman että niiden tilaaman tutkimus- ja kehittämistoiminnan menot, osaamisen hankintaan liittyvät menot sekä innovaatiotoimintaan liittyvät kone- ja laitehankinnat, jotka edustivat yli puolta yhteenlasketuista menoista.

Innovaatiotoiminnan menot terveys- ja sosiaalipalveluissa 2010, miljoonaa euroa

Julkista rahoitustukea innovaatiotoimintaansa sai vuosina 2008–2010 kaikkiaan 17 prosenttia tuotteita ja prosesseja kehittäneistä terveys- ja sosiaalialan yrityksistä. Paikallis- tai alueviranomaisilta tukea saaneiden osuus oli 10 prosenttia, ja yhtäläillä, 10 prosenttia sai tukea valtiolta. EU:lta tukea saaneiden osuus oli kolme prosenttia.

Muiden toimialojen lailla terveys- ja sosiaalipalveluiden aloilla tärkein innovaatiotoiminnan tietolähde on oma yritys tai oma konserni. Yli 80 prosenttia innovaatiotoimintaa harjoittaneista arvioi oman yrityksen ja oman konsernin tietolähteenä merkitykseltään joko suureksi tai kohtalaiseksi. Vähiten merkittäviksi

tietolähteiksi tutkimuksessa nimettiin yliopistot ja julkiset ja yksityiset voittoa tavoittelemattomat tutkimuslaitokset.

Oman konsernin yritykset ovat merkittävä yhteistyötaho konserneihin kuuluville yrityksille. Muutoin, tärkeinä kumppaneina myös terveys- ja sosiaalipalveluiden yrityksille ovat asiakkaat ja laitetoimittajat. Julkinen sektori muodostaa tärkeän viitekehikon ja on monelle merkittävä yhteistyökumppani.

Tuote- ja prosessi-innovaatioihin liittyvää innovaatiotoimintaa harjoittaneille yrityksille suuria haasteita asettavat oman rahoituksen puuttuminen ja innovaatiotoiminnan korkeat kustannukset. Näin arvioi merkittävä osa terveys- ja sosiaalipalveluiden yrityksistä. Myös pätevän henkilökunnan puuttuminen sekä erityisesti innovatiivisten tuotteiden kysynnän epävarmuus haittaavat innovaatiotoimintaa. Keskeinen syy olla innovoimatta vuosina 2008–2010 oli se, että uusille innovaatioille ei ollut tarvetta johtuen yrityksen aiemmista innovaatioista.

Terveys- ja sosiaalipalvelujen aloilla markkinointi- ja organisaatioinnovaatioita ilmoittaneiden osuus oli vuosina 2008–2010 korkeampi kuin muilla toimialoilla keskimäärin, kaikkiaan 48 prosenttia yrityksistä. Organisaatioinnovaatioita käyttönottaneiden osuus oli 40 prosenttia ja markkinointiin uudistuksia tehneiden osuus oli 29 prosenttia kaikista yrityksistä. Laajan määritelmän mukaista innovaatiotoimintaa harjoitti terveys- ja sosiaalipalveluissa kaikkiaan 57 prosenttia tutkituista yrityksistä.

Terveys- ja sosiaalipalveluiden innovatiiviset yritykset käyttivät vuosina 2008–2010 luovuuden lisäämiseen tähtääviä menettelyjä enemmän kuin muiden toimialojen innovatiiviset yritykset keskimäärin. Menettelyjen myös koettiin toimineen onnistuneesti. Kaksi kuudesta esimerkiksi oli kouluttanut henkilöstöä luovuuden lisäämiseksi, ja valtaosa koki tämän onnistuneena menettelynä. Kuten muillakin toimialoilla, ei-innovatiiviset yritykset sovelsivat ideointia tukevia menettelyjä huomattavasti vähemmän kuin innovaatiotoimintaa harjoittaneet yritykset.

Innovaatiotoimintaa harjoittaneet yritykset ilmoittivat varsin yleisesti käyttäjien ja käyttäjätiedon integroinnista kehittämistyöhönsä; terveys- ja sosiaalipalveluiden aloilla toimivat yritykset hyödynsivät asiakaspalautejärjestelmiä muita aloja aktiivisemmin, muutoin käyttäjälähtöisyyden mukaan ottaminen näytti samansuuntaiselta kuin muillakin aloilla keskimäärin.

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Innovaatiotoiminnan yleisyys yritysmuodon mukaan 2008–2010, osuus yrityksistä

Toimiala	Yritysmuoto	Yritysten lukumäärä	Tuote-innovaatioita (tavarat ja palvelut)	Prosessi-innovaatioita	Tuote- tai prosessi-innovaatioita	Innovaatio-projekteja	Innovaatio-toimintaa	Kaikkia osatekijöitä
			%	%	%	%	%	
Kaikki toimialat	Itsenäinen yritys	4711	28,5	26,1	38,6	21,5	41,8	10,9
	Osa suomalaista konsernia	2173	33,6	34,4	44,3	31,8	49,7	16,9
	Osa ulkomaista konsernia	1197	47,6	33,3	54,3	29,9	58,8	16,8
Teollisuus	Itsenäinen yritys	2452	31,1	30,2	43,2	25,4	46,4	12,6
	Osa suomalaista konsernia	1049	39,4	41,4	52,3	40,8	60,2	21,0
	Osa ulkomaista konsernia	392	47,6	40,8	58,6	42,9	65,2	21,3
Palvelut	Itsenäinen yritys	2259	25,7	21,8	33,6	17,3	36,8	9,1
	Osa suomalaista konsernia	1124	28,2	28,0	36,8	23,5	39,9	13,0
	Osa ulkomaista konsernia	805	47,6	29,7	52,2	23,6	55,7	14,6

Liitetaulukko 2. Innovaatiotoiminnan yleisyys yrityksen pääasiallisen arvoketjuaseman mukaan 2008–2010, osuus yrityksistä

Toimiala	Asema tuotannon arvoketjussa	Yritysten lukumäärä	Tuote-innovaatioita (tavarat ja palvelut)	Prosessi-innovaatioita	Tuote- tai prosessi-innovaatioita	Innovaatio-projekteja	Innovaatio-toimintaa	Kaikkia osatekijöitä
			%	%	%	%	%	
Kaikki toimialat	Päähankkija	4503	38,3	32,3	47,8	27,9	51,1	15,9
	Järjestelmätoimittaja	703	43,0	37,9	52,4	37,0	57,5	20,7
	Alihankkija	2657	22,2	23,8	32,7	19,6	37,5	8,0
	Määrittelemätön asema	218	12,9	12,8	19,7	11,8	22,9	3,8
	Kaikki yritykset	8081	32,7	29,4	42,4	25,5	46,4	13,4
Teollisuus	Päähankkija	2111	41,8	36,5	52,5	34,9	56,6	18,9
	Järjestelmätoimittaja	315	45,0	46,6	58,3	41,4	64,2	22,9
	Alihankkija	1393	23,4	29,2	37,5	24,4	43,6	10,0
	Määrittelemätön asema	73	15,8	13,5	27,5	15,9	27,5	1,8
	Kaikki yritykset	3893	35,0	34,3	47,2	31,3	52,0	15,7

Toimiala	Asema tuotannon arvoketjussa	Yritysten lukumäärä	Tuote-innovaatioita (tavarat ja palvelut)	Prosessi-innovaatioita	Tuote- tai prosessi-innovaatioita	Innovaatio-projekteja	Innovaatio-toimintaa	Kaikkia osatekijöitä
			%	%	%	%	%	%
Palvelut	Päähankkija	2391	35,1	28,6	43,6	21,8	46,2	13,2
	Järjestelmätoimittaja	388	41,4	30,9	47,5	33,4	52,1	18,9
	Alihankkija	1264	20,9	17,7	27,3	14,3	30,9	5,8
	Määrittelemätön asema	144	11,4	12,5	15,7	9,7	20,6	4,8
	Kaikki yritykset	4188	30,6	25,0	38,1	20,2	41,3	11,2

Liitetaulukko 3. Innovaatiotoiminnan yleisyys terveys- ja sosiaalipalveluissa toimialan mukaan 2008–2010, osuus yrityksistä

Toimiala	Yritysten lukumäärä	Tuote-innovaatioita (tavarat ja palvelut)	Prosessi-innovaatioita	Tuote- tai prosessi-innovaatioita	Innovaatio-projekteja	Innovaatio-toimintaa	Kaikkia osatekijöitä
		%	%	%	%	%	%
Terveyspalvelut	207	21,8	43,8	47,8	19,9	50,7	7,9
Sosiaalihuollon laitospalvelut	421	31,6	27,6	37,5	18,6	42,8	10,9
Sosiaalihuollon avopalvelut	115	26,8	22,2	32,1	11,0	38,8	3,4
Terveys- ja sosiaalipalvelut yhteensä	743	28,1	31,3	39,5	17,8	44,4	8,9

Liitetaulukko 4. Innovaatiotoiminnan yleisyys terveys- ja sosiaalipalveluissa yritysmuodon mukaan 2008–2010, osuus yrityksistä

Toimiala	Yritysmuoto	Yritysten lukumäärä	Tuote-innovaatioita (tavarat ja palvelut)	Prosessi-innovaatioita	Tuote- tai prosessi-innovaatioita	Innovaatio-projekteja	Innovaatio-toimintaa	Kaikkia osatekijöitä
			%	%	%	%	%	%
Terveys- ja sosiaalipalvelut	Itsenäinen yritys	617	27,1	27,0	35,5	13,9	39,4	6,5
	Osa konsernia	126	33,2	52,1	59,2	36,8	68,8	20,6

Liitetaulukko 5. Innovaatiotoiminnan yleisyys terveys- ja sosiaalipalveluissa yrityksen pääasiallisen arvoketjuaseman mukaan 2008–2010, osuus yrityksistä

Toimiala	Asema tuotannon arvoketjussa	Yritysten lukumäärä	Tuote-innovaatioita (tavarat ja palvelut)	Prosessi-innovaatioita	Tuote- tai prosessi-innovaatioita	Innovaatio-projekteja	Innovaatio-toimintaa	Kaikkia osatekijöitä
			%	%	%	%	%	%
Terveys- ja sosiaalipalvelut	Päähankkija	590	28,7	31,4	39,9	18,9	45,2	8,8
	Järjestelmätoimittaja	77	30,1	45,6	54,3	13,6	54,3	10,4
	Alihankkija	49	21,5	12,3	21,5	12,3	21,5	12,3
	Määrittelemätön asema	26	22,0	22,0	22,0	17,2	39,2	0,0
	Kaikki yritykset	743	28,1	31,3	39,5	17,8	44,4	8,9

Liitetaulukko 6. Tuoteinnovaatioiden yleisyys terveys- ja sosiaalipalveluissa 2008–2010, osuus yrityksistä

Toimiala	Yritysten lukumäärä	Tuote-innovaatioita (tavarat ja palvelut)	Vain tavara-innovaatioita	Vain palvelu-innovaatioita	Sekä tavara-että palvelu-innovaatioita	Tavara-innovaatioita	Palvelu-innovaatioita
		%	%	%	%	%	%
Terveyspalvelut	207	21,8	0,0	17,8	4,0	4,0	21,8
Sosiaalihuollon laitospalvelut	421	31,6	0,0	23,0	8,6	8,6	31,6
Sosiaalihuollon avopalvelut	115	26,8	0,0	13,9	12,9	12,9	26,8
Terveys- ja sosiaalipalvelut yhteensä	743	28,1	0,0	20,1	8,0	8,0	28,1

Liitetaulukko 7. Prosessi-innovaatioiden yleisyys terveys- ja sosiaalipalveluissa toimialan mukaan 2008–2010, osuus yrityksistä

Toimiala	Yritysten lukumäärä	Prosessi-innovaatioita	Uusia valmistus- tai tuotantomenetelmiä	Uusia toimitus- tai jakelumenetelmiä	Uusia tukitoimintoja prosesseja varten
		%	%	%	%
Terveyspalvelut	207	43,8	17,1	4,6	35,3
Sosiaalihuollon laitospalvelut	421	27,6	18,7	4,5	22,0
Sosiaalihuollon avopalvelut	115	22,2	3,4	0,0	18,8
Terveys- ja sosiaalipalvelut yhteensä	743	31,3	15,9	3,8	25,2

Liitetaulukko 8. Tavarainnovaatioiden kehittäjät suuruusluokan mukaan 2008–2010, osuus tavarainnovaatioita markkinoille tuoneista yrityksistä

Toimiala	Henkilöstön suuruusluokka	Yritysten lukumäärä	Oma yritys itse	Oma yritys yhdessä muiden kanssa	Oma yritys mukauttamalla/ muokkaamalla muiden kehittämiä tavaroita	Muut yritykset tai laitokset
			%	%	%	%
Kaikki toimialat	10-49	1305	72,3	43,4	29,2	16,3
	50-249	424	82,5	54,2	22,7	10,3
	250-	198	85,8	63,1	23,4	13,1
	Kaikki yritykset	1927	75,9	47,8	27,2	14,7
Teollisuus	10-49	735	80,8	43,6	27,0	7,2
	50-249	329	86,2	53,1	18,2	9,0
	250-	161	86,9	65,0	21,0	10,8
	Kaikki yritykset	1225	83,1	49,0	23,9	8,2
Palvelut	10-49	570	61,3	43,1	32,0	28,1
	50-249	95	69,8	58,1	38,3	14,7
	250-	37	80,9	54,7	33,9	23,4
	Kaikki yritykset	702	63,5	45,7	32,9	26,0

Liitetaulukko 9. Tavarainnovaatioiden kehittäjät toimialan mukaan 2008–2010, osuus tavarainnovaatioita markkinoille tuoneista yrityksistä

Toimiala	Yritysten lukumäärä	Oma yritys	Oma yritys yhdessä muiden kanssa	Oma yritys mukauttamalla/ muokkaamalla muiden kehittämiä tavaroita	Muut yritykset tai laitokset
		%	%	%	%
Kaivostoiminta ja louhinta	.. ¹⁾
Elintarvikkeiden ja juomien valmistus	144	87,5	53,5	18,9	4,9
Tekstiilien valmistus	10	100,0	73,9	16,3	0,0
Vaatteiden valmistus	10	100,0	0,0	37,4	0,0
Nahan ja nahkatuotteiden valmistus
Sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistus	67	62,3	52,3	40,7	11,5
Paperin, paperi- ja kartonkituotteiden valmistus	24	76,6	81,0	35,8	8,8
Painaminen ja tallenteiden jäljentäminen	11	87,6	12,4	72,5	0,0
Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus	61	86,0	64,6	38,7	20,3
Kumi- ja muovituotteiden valmistus	80	76,9	67,8	27,2	5,8
Muiden ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	42	85,7	33,7	3,2	16,7
Metallien jalostus	13	49,6	65,9	41,9	8,5
Metallituotteiden valmistus (pl, koneet ja laitteet)	212	73,3	48,6	28,4	11,1
Tietokoneiden sekä elektronisten ja optisten tuotteiden valmistus	76	89,5	43,7	30,3	9,2
Sähkölaitteiden valmistus	81	85,0	38,7	13,4	3,0
Muiden koneiden ja laitteiden valmistus	227	92,7	46,3	14,7	7,6
Moottorijoneuvojen, perä- ja puoliperävaunujen valmistus	30	89,5	35,9	10,5	0,0
Muiden kulkuneuvojen valmistus	31	72,2	39,1	3,2	3,2
Huonekalujen valmistus	37	84,5	22,7	19,1	15,5
Muu valmistus	37	100,0	61,6	30,8	0,0
Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus
Sähkö-, kaas- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta
Veden otto, puhdistus ja jakelu
Viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto
Tukkukauppa (pl, moottoriajoneuvot ja -pyörät)	410	52,7	37,2	24,8	28,0
Kuljetus ja varastointi	30	100,0	76,1	76,1	76,1
Posti- ja kuriiritoiminta
Kustannustoiminta	45	87,4	23,5	33,9	2,2
Televiestintä	6	100,0	17,6	17,6	17,6
Ohjelmistot, konsultointi ja siihen liittyvä toiminta	120	84,1	57,8	42,4	32,9
Tietopalvelutoiminta
Rahoituspalvelut
Vakuutus-, jälleenvakuutus- ja eläkevakuutustoiminta	6	68,8	31,3	31,3	0,0
Rahoitusta ja vakuuttamista palveleva toiminta

Toimiala	Yritysten lukumäärä	Oma yritys itse	Oma yritys yhdessä muiden kanssa	Oma yritys mukauttamalla/ muokkaamalla muiden kehittämiä tavaroita	Muut yritykset tai laitokset
		%	%	%	
Arkkitehti- ja insinööripalvelut; tekninen testaus ja analysointi	57	60,3	75,4	36,8	0,0
Kaikki toimialat	1927	75,9	47,8	27,2	14,7
Teollisuus yhteensä	1225	83,1	49,0	23,9	8,2
Palvelut yhteensä	702	63,5	45,7	32,9	26,0

1) .. = tieto salassapitosäännön alainen

Liitetaulukko 10. Tavarainnovaatioiden kehittäjät terveys- ja sosiaalipalveluissa toimialan mukaan 2008–2010, osuus tavarainnovaatioita markkinoille tuoneista yrityksistä

Toimiala	Yritysten lukumäärä	Oma yritys itse	Oma yritys yhdessä muiden kanssa	Oma yritys mukauttamalla/ muokkaamalla muiden kehittämiä palveluita	Muut yritykset tai laitokset
		%	%	%	
Terveyspalvelut	8	12,0	30,1	82,0	0,0
Sosiaalihuollon laitospalvelut	36	100,0	0,0	0,0	0,0
Sosiaalihuollon avopalvelut	15	21,4	100,0	6,7	6,7
Terveys- ja sosiaalipalvelut yhteensä	59	68,1	29,2	13,2	1,7

Liitetaulukko 11. Palveluinnovaatioiden kehittäjät suuruusluokan mukaan 2008–2010, osuus palveluinnovaatioita markkinoille tuoneista yrityksistä

Toimiala	Henkilöstön suuruusluokka	Yritysten lukumäärä	Oma yritys itse	Oma yritys yhdessä muiden kanssa	Oma yritys mukauttamalla/ muokkaamalla muiden kehittämiä palveluita	Muut yritykset tai laitokset
			%	%	%	
Kaikki toimialat	10-49	993	69,1	55,3	34,5	22,3
	50-249	300	62,6	50,4	37,5	18,6
	250-	157	78,8	63,8	35,1	13,6
	Kaikki yritykset	1450	68,8	55,2	35,2	20,6
Teollisuus	10-49	291	75,5	61,9	39,1	20,2
	50-249	116	66,2	52,0	43,2	25,0
	250-	90	82,3	57,1	31,9	15,6
	Kaikki yritykset	497	74,5	58,7	38,7	20,5
Palvelut	10-49	702	66,5	52,6	32,6	23,1
	50-249	184	60,3	49,4	33,8	14,5
	250-	67	74,0	73,0	39,4	10,9
	Kaikki yritykset	953	65,8	53,4	33,3	20,6

Liitetaulukko 12. Palveluinnovaatioiden kehittäjät toimialan mukaan 2008–2010, osuus palveluinnovaatioita markkinoille tuoneista yrityksistä

Toimiala	Yritysten lukumäärä	Oma yritys	Oma yritys yhdessä muiden kanssa	Oma yritys mukauttamalla/ muokkaamalla muiden kehittämiä palveluita	Muut yritykset tai laitokset
		%	%	%	%
Kaivostoiminta ja louhinta	.. ¹⁾
Elintarvikkeiden ja juomien valmistus	42	74,1	34,0	40,4	37,6
Tekstiilien valmistus	.. ²⁾	-	-	-	-
Vaatteiden valmistus
Nahan ja nahkatuotteiden valmistus	-	-	-	-	-
Sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistus	37	88,3	19,9	15,0	11,6
Paperin, paperi- ja kartonkituotteiden valmistus	20	82,1	84,1	28,0	43,5
Painaminen ja tallenteiden jäljentäminen	28	60,7	44,4	24,7	0,0
Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus	24	90,8	78,9	68,9	4,2
Kumi- ja muovituotteiden valmistus	24	47,2	47,5	4,1	18,8
Muiden ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	26	77,0	66,7	20,7	0,0
Metallien jalostus
Metallituotteiden valmistus (pl, koneet ja laitteet)	74	80,0	58,6	57,9	43,5
Tietokoneiden sekä elektronisten ja optisten tuotteiden valmistus	35	85,4	58,7	44,1	9,5
Sähkölaitteiden valmistus	28	73,8	47,5	8,4	0,0
Muiden koneiden ja laitteiden valmistus	64	82,2	58,6	52,0	10,8
Mootoriajoneuvojen, perä- ja puoliperävaunujen valmistus
Muiden kulkuneuvojen valmistus
Huonekalujen valmistus
Muu valmistus
Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus	12	100,0	80,2	80,2	0,0
Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta	20	55,5	77,8	22,4	0,0
Veden otto, puhdistus ja jakelu
Viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto	16	67,2	76,2	60,2	33,8
Tukkukauppa (pl, moottoriajoneuvot ja -pyörät)	243	62,1	51,9	34,2	36,1
Kuljetus ja varastointi	122	77,0	48,4	45,4	23,1
Posti- ja kuriiritoiminta
Kustannustoiminta	39	78,9	68,4	40,0	13,1
Televiestintä	23	39,0	65,3	49,6	4,3
Ohjelmistot, konsultointi ja siihen liittyvä toiminta	219	70,6	49,8	29,3	15,2
Tietopalvelutoiminta	21	88,1	28,6	28,6	16,7
Rahoituspalvelut	87	45,7	64,6	33,7	28,4
Vakuutus-, jälleenvakuutus- ja eläkevakuutustoiminta	20	34,8	77,5	16,4	0,0

Toimiala	Yritysten lukumäärä	Oma yritys itse	Oma yritys yhdessä muiden kanssa	Oma yritys mukauttamalla/ muokkaamalla muiden kehittämiä palveluita	Muut yritykset tai laitokset
		%	%	%	%
Rahoitusta ja vakuuttamista palveleva toiminta	43	64,8	54,7	34,3	10,2
Arkkitehti- ja insinööripalvelut; tekninen testaus ja analysointi	135	69,3	53,6	25,5	6,4
Kaikki toimialat	1450	68,8	55,2	35,2	20,6
Teollisuusyhteensä	497	74,5	58,7	38,7	20,5
Palvelutyhteensä	953	65,8	53,4	33,3	20,6

1) .. = tieto salassapitosäännön alainen

2) - = ei yhtään

Liitetaulukko 13. Palveluinnovaatioiden kehittäjät terveys- ja sosiaalipalveluissa toimialan mukaan 2008–2010, osuus palveluinnovaatioita markkinoille tuoneista yrityksistä

Toimiala	Yritysten lukumäärä	Oma yritys itse	Oma yritys yhdessä muiden kanssa	Oma yritys mukauttamalla/ muokkaamalla muiden kehittämiä tavaroita	Muut yritykset tai laitokset
		%	%	%	%
Terveyspalvelut	45	50,3	52,5	42,3	0,0
Sosiaalihuollon laitospalvelut	133	91,6	15,6	31,2	9,1
Sosiaalihuollon avopalvelut	31	87,4	35,5	28,5	3,2
Terveys- ja sosiaalipalvelut yhteensä	209	82,0	26,5	33,2	6,3

Liitetaulukko 14. Tuoteinnovaatioita tehneet innovaatioiden uutuuden ja henkilöstön suuruusluokan mukaan 2008–2010, osuus tuoteinnovaatioita markkinoille tuoneista

Toimiala	Henkilöstön suuruusluokka	Yritysten lukumäärä	Vain markkinoiden kannalta uusia tuotteita	Vain ainoastaan yrityksen kannalta uusia tuotteita	Sekä markkinoiden että yrityksen kannalta uusia tuotteita	Markkinoiden kannalta uusia tuotteita	Ainoastaan yrityksen kannalta uusia tuotteita
			%	%	%	%	%
Kaikki toimialat	10-49	1816	28,8	43,4	27,8	56,6	71,2
	50-249	574	22,0	42,9	35,2	57,1	78,0
	250-	253	12,8	31,1	56,1	68,9	87,2
	Kaikki yritykset	2643	25,8	42,1	32,1	57,9	74,2
Teollisuus	10-49	842	32,0	44,5	23,5	55,5	68,0
	50-249	348	24,4	38,3	37,3	61,7	75,6
	250-	172	9,3	25,4	65,3	74,6	90,7
	Kaikki yritykset	1362	27,2	40,5	32,3	59,5	72,8
Palvelut	10-49	974	25,9	42,5	31,5	57,5	74,1
	50-249	225	18,1	50,0	31,9	50,0	81,9
	250-	82	20,4	42,9	36,7	57,1	79,6
	Kaikki yritykset	1281	24,2	43,9	31,9	56,1	75,8

Liitetaulukko 15. Tuoteinnovaatioita tehneet innovaatioiden uutuuden ja toimialan mukaan 2008–2010, osuus tuoteinnovaatioita markkinoille tuoneista

Toimiala	Yritysten lukumäärä	Vain markkinoiden kannalta uusia tuotteita	Vain ainoastaan yrityksen kannalta uusia tuotteita	Sekä markkinoiden että yrityksen kannalta uusia tuotteita	Markkinoiden kannalta uusia tuotteita	Ainoastaan yrityksen kannalta uusia tuotteita
		%	%	%	%	%
Kaivostoiminta ja louhinta	11	9,0	71,1	19,9	28,9	91,0
Elintarvikkeiden ja juomien valmistus	150	11,2	55,2	33,5	44,8	88,8
Tekstiilien valmistus	10	9,8	73,9	16,3	26,1	90,2
Vaatteiden valmistus	10	12,6	74,7	12,6	25,3	87,4
Nahan ja nahkatuotteiden valmistus	.. ¹⁾
Sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistus	73	29,1	33,6	37,3	66,4	70,9
Paperin, paperi- ja kartonkituotteiden valmistus	37	28,2	47,9	23,9	52,1	71,8
Painaminen ja tallenteiden jäljentäminen	28	19,6	19,6	60,7	80,4	80,4
Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus	61	15,2	47,2	37,6	52,8	84,8
Kumi- ja muovituotteiden valmistus	82	30,9	40,9	28,2	59,1	69,1
Muiden ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	47	37,6	30,8	31,6	69,2	62,4
Metallien jalostus	16	0,0	53,0	47,0	47,0	100,0
Metallituotteiden valmistus (pl, koneet ja laitteet)	236	42,0	35,5	22,5	64,5	58,0
Tietokoneiden sekä elektronisten ja optisten tuotteiden valmistus	82	32,4	20,8	46,8	79,2	67,6
Sähkölaitteiden valmistus	86	25,4	43,8	30,8	56,2	74,6
Muiden koneiden ja laitteiden valmistus	227	34,8	33,3	31,9	66,7	65,2
Moottoriajoneuvojen, perä- ja puoliperävaunujen valmistus	32	21,4	34,4	44,3	65,6	78,6
Muiden kulkuneuvojen valmistus	31	33,1	52,4	14,5	47,6	66,9
Huonekalujen valmistus	43	5,4	45,0	49,6	55,0	94,6
Muu valmistus	37	11,5	46,7	41,8	53,3	88,5
Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus	18	33,3	60,1	6,6	39,9	66,7
Sähkö-, kaasua- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta	20	11,2	55,5	33,3	44,5	88,8
Veden otto, puhdistus ja jakelu
Viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto	16	0,0	42,3	57,7	57,7	100,0
Tukkukauppa (pl, moottoriajoneuvot ja -pyörät)	478	24,1	40,8	35,1	59,2	75,9
Kuljetus ja varastointi	130	24,2	56,0	19,8	44,0	75,8
Posti- ja kuriiritoiminta
Kustannustoiminta	64	18,5	40,8	40,7	59,2	81,5
Televiestintä	23	25,8	30,9	43,3	69,1	74,2
Ohjelmistot, konsultointi ja siihen liittyvä toiminta	248	26,0	39,6	34,4	60,4	74,0

Toimiala	Yritysten lukumäärä	Vain markkinoiden kannalta uusia tuotteita	Vain ainoastaan yrityksen kannalta uusia tuotteita	Sekä markkinoiden että yrityksen kannalta uusia tuotteita	Markkinoiden kannalta uusia tuotteita	Ainoastaan yrityksen kannalta uusia tuotteita
		%	%	%	%	%
Tietopalvelutoiminta	21	47,6	47,6	4,8	52,4	52,4
Rahoituspalvelut	87	17,5	54,5	28,0	45,5	82,5
Vakuutus-, jälleenvakuutus- ja eläkevakuutustoiminta	22	16,6	77,8	5,6	22,2	83,4
Rahoitusta ja vakuuttamista palveleva toiminta	43	7,0	65,7	27,3	34,3	93,0
Arkkitehti- ja insinööripalvelut; tekninen testaus ja analysointi	164	30,4	36,9	32,7	63,1	69,6
Kaikki toimialat	2643	25,8	42,1	32,1	57,9	74,2
Teollisuus yhteensä	1362	27,2	40,5	32,3	59,5	72,8
Palvelut yhteensä	1281	24,2	43,9	31,9	56,1	75,8

1) .. = tieto salassapitosäännön alainen

Liitetaulukko 16. Tuoteinnovaatioita tehneet innovaatioiden uutuuden ja toimialan mukaan terveys- ja sosiaalipalveluissa 2008–2010, osuus tuoteinnovaatioita markkinoille tuoneista

Toimiala	Yritysten lukumäärä	Vain markkinoiden kannalta uusia tuotteita	Vain ainoastaan yrityksen kannalta uusia tuotteita	Sekä markkinoiden että yrityksen kannalta uusia tuotteita	Markkinoiden kannalta uusia tuotteita	Ainoastaan yrityksen kannalta uusia tuotteita
		%	%	%	%	%
Terveyspalvelut	45	46,4	36,0	17,6	64,0	53,6
Sosiaalihuollon laitospalvelut	133	31,2	63,2	5,7	36,8	68,8
Sosiaalihuollon avopalvelut	31	51,9	25,2	22,9	74,8	48,1
Terveys- ja sosiaalipalvelut yhteensä	209	37,5	51,7	10,8	48,3	62,5

Liitetaulukko 17. Tuoteinnovaatioiden ja muuttamattomien tuotteiden osuudet liikevaihdosta henkilöstön suuruusluokan mukaan 2010

Toimiala	Henkilöstön suuruusluokka	Osuudet tuoteinnovaatioita markkinoille tuoneiden yritysten yhteenlasketusta liikevaihdosta			Osuudet kaikkien yritysten yhteenlasketusta liikevaihdosta		
		Markkinoiden kannalta uudet tuotteet	Ainoastaan yrityksen kannalta uudet tuotteet	Muuttamattomat tuotteet	Markkinoiden kannalta uudet tuotteet	Ainoastaan yrityksen kannalta uudet tuotteet	Muuttamattomat tuotteet
		%	%	%	%	%	%
Kaikki toimialat	10–49	8,5	9,4	82,1	2,5	2,7	94,8
	50–249	4,5	5,8	89,7	2,1	2,7	95,1
	250–	15,4	12,0	72,6	11,9	9,2	78,9
	Kaikki yritykset	13,3	10,9	75,9	8,4	6,9	84,7
Teollisuus	10–49	8,7	9,3	81,9	3,0	3,1	93,9
	50–249	8,7	7,2	84,1	3,5	2,9	93,7
	250–	18,7	13,7	67,5	17,5	12,8	69,8
	Kaikki yritykset	17,5	13,0	69,5	13,6	10,2	76,2
Palvelut	10–49	8,2	9,4	82,3	2,1	2,4	95,4
	50–249	1,9	4,9	93,1	1,0	2,6	96,3
	250–	3,0	5,4	91,5	1,4	2,5	96,1
	Kaikki yritykset	3,4	5,8	90,8	1,5	2,5	96,0

Liitetaulukko 18. Tuoteinnovaatioiden ja muuttamattomien tuotteiden osuudet liikevaihdosta toimialan mukaan 2010

Toimiala	Osuudet tuoteinnovaatioita markkinoille tuoneiden yritysten yhteenlasketusta liikevaihdosta			Osuudet kaikkien yritysten yhteenlasketusta liikevaihdosta		
	Markkinoiden kannalta uudet tuotteet	Vain yrityksen kannalta uudet tuotteet	Muuttumattomat tuotteet	Markkinoiden kannalta uudet tuotteet	Vain yrityksen kannalta uudet tuotteet	Muuttumattomat tuotteet
	%	%	%	%	%	%
Kaivostoiminta ja louhinta	18,4	1,2	80,5	9,1	0,6	90,3
Elintarvikkeiden ja juomien valmistus	4,1	18,0	77,9	3,3	14,4	82,3
Tekstiilien valmistus	10,9	14,6	74,5	5,6	7,5	87,0
Vaatteiden valmistus	41,9	11,4	46,7	13,1	3,6	83,4
Nahan ja nahkatuotteiden valmistus	.. ¹⁾
Sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistus	3,4	5,2	91,5	2,0	3,1	94,8
Paperin, paperi- ja kartonkituotteiden valmistus	2,7	10,6	86,7	2,6	9,9	87,5
Painaminen ja tallenteiden jäljentäminen	0,7	1,4	98,0	0,3	0,6	99,2
Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus	48,5	1,9	49,6	41,7	1,6	56,7
Kumi- ja muovituotteiden valmistus	9,1	7,1	83,9	7,1	5,5	87,4
Muiden ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	7,1	12,2	80,6	3,9	6,7	89,4
Metallien jalostus	0,9	4,0	95,1	0,8	3,6	95,6
Metallituotteiden valmistus (pl, koneet ja laitteet)	19,2	4,8	76,0	8,6	2,2	89,2
Tietokoneiden sekä elektronisten ja optisten tuotteiden valmistus	27,3	26,8	45,9	26,4	25,9	47,7
Sähkölaitteiden valmistus	16,0	17,3	66,7	13,5	14,6	71,9
Muiden koneiden ja laitteiden valmistus	11,1	10,3	78,6	8,5	7,9	83,7
Moottoriajoneuvojen, perä- ja puoliperävaunujen valmistus	11,6	4,4	84,0	5,0	1,9	93,0
Muiden kulkuneuvojen valmistus	31,7	11,3	57,1	24,0	8,6	67,4
Huonekalujen valmistus	10,7	9,3	80,0	5,0	4,3	90,7
Muu valmistus	11,8	10,4	77,9	8,3	7,3	84,4
Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus	11,0	0,7	88,3	2,5	0,2	97,4
Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta	3,7	1,1	95,2	2,0	0,6	97,4
Veden otto, puhdistus ja jakelu
Viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto	2,4	4,8	92,8	0,9	1,8	97,3
Tukkukauppa (pl, moottoriajoneuvot ja -pyörät)	2,8	5,9	91,3	1,0	2,1	96,9
Kuljetus ja varastointi	2,0	8,5	89,5	0,5	2,1	97,5

Toimiala	Osuudet tuoteinnovaatioita markkinoille tuoneiden yritysten yhteenlasketusta liikevaihdosta			Osuudet kaikkien yritysten yhteenlasketusta liikevaihdosta		
	Markkinoiden kannalta uudet tuotteet	Vain yrityksen kannalta uudet tuotteet	Muuttumattomat tuotteet	Markkinoiden kannalta uudet tuotteet	Vain yrityksen kannalta uudet tuotteet	Muuttumattomat tuotteet
	%	%	%	%	%	%
Posti- ja kuriiritoiminta	2,0	2,0	96,0	1,8	1,8	96,5
Kustannustoiminta	4,4	5,3	90,4	2,6	3,1	94,3
Televiestintä	1,8	4,2	94,0	0,8	2,0	97,2
Ohjelmistot, konsultointi ja siihen liittyvä toiminta	6,9	11,1	82,0	5,0	8,1	86,8
Tietopalvelutoiminta	0,9	10,4	88,7	0,4	4,4	95,2
Rahoituspalvelut	2,3	2,4	95,3	1,6	1,7	96,6
Vakuutus-, jälleenvakuutus- ja eläkevakuustointi	3,5	6,2	90,4	1,4	2,5	96,2
Rahoitusta ja vakuuttamista palveleva toiminta	7,7	2,3	89,9	6,0	1,8	92,2
Arkkitehti- ja insinööripalvelut; tekninen testaus ja analysointi	9,3	11,7	79,1	5,2	6,5	88,3
Kaikki toimialat	13,3	10,9	75,9	8,4	6,9	84,7
Teollisuus yhteensä	17,5	13,0	69,5	13,6	10,2	76,2
Palvelut yhteensä	3,4	5,8	90,8	1,5	2,5	96,0

1) .. = tieto salassapitosäännön alainen

Liitetaulukko 19. Tuoteinnovaatioiden ja muuttamattomien tuotteiden osuudet liikevaihdosta terveys- ja sosiaalipalveluissa toimialan mukaan 2010

Toimiala	Osuudet tuoteinnovaatioita markkinoille tuoneiden yritysten yhteenlasketusta liikevaihdosta			Osuudet kaikkien yritysten yhteenlasketusta liikevaihdosta		
	Markkinoiden kannalta uudet tuotteet	Vain yrityksen kannalta uudet tuotteet	Muuttumattomat tuotteet	Markkinoiden kannalta uudet tuotteet	Vain yrityksen kannalta uudet tuotteet	Muuttumattomat tuotteet
	%	%	%	%	%	%
Terveyspalvelut	3,8	11,2	84,9	2,8	8,1	89,1
Sosiaalihuollon laitospalvelut	3,7	4,0	92,4	1,7	1,8	96,4
Sosiaalihuollon avopalvelut	7,6	1,8	90,6	3,3	0,8	95,9
Terveys- ja sosiaalipalvelut yhteensä	3,9	10,3	85,8	2,6	7,0	90,4

Liitetaulukko 20. Yrityksen tuoteinnovaatio ensimmäisenä alueella laajimman alueen ja henkilöstön suuruusluokan mukaan 2008-2010, osuus tuoteinnovaatioita markkinoille tuoneista

Toimiala	Henkilöstön suuruusluokka	Yritysten lukumäärä	Ensimmäinen Suomessa	Ensimmäinen Euroopassa	Ensimmäinen maailmassa
Kaikki toimialat	10-49	1816	21,0	6,3	14,2
	50-249	574	27,2	5,5	19,3
	250-	253	29,1	10,0	24,8
	Kaikki yritykset	2643	23,1	6,5	16,3
Teollisuus	10-49	842	20,6	7,6	15,2
	50-249	348	26,3	6,2	23,4
	250-	172	25,7	13,6	30,3
	Kaikki yritykset	1362	22,7	8,0	19,2
Palvelut	10-49	974	21,4	5,1	13,4
	50-249	225	28,6	4,3	12,9
	250-	82	36,2	2,5	13,1
	Kaikki yritykset	1281	23,6	4,8	13,3

Liitetaulukko 21. Prosessi-innovaatioiden kehittäjät suuruusluokan mukaan 2008–2010, osuus prosessi-innovaatioita käyttöönottaneista

Toimiala	Henkilöstön suuruusluokka	Yritysten lukumäärä	Oma yritys itse	Oma yritys yhdessä muiden kanssa	Oma yritys mukauttamalla/ muokkaamalla muiden kehittämiä prosesseja	Muut yritykset tai laitokset
			%	%	%	%
Kaikki toimialat	10-49	1597	47,8	45,6	21,5	18,9
	50-249	555	54,1	55,6	23,2	14,5
	250-	227	65,0	73,3	31,5	17,6
	Kaikki yritykset	2379	50,9	50,6	22,8	17,7
Teollisuus	10-49	840	49,7	44,5	17,8	15,8
	50-249	346	53,9	64,0	19,0	13,2
	250-	147	64,7	79,8	29,8	17,2
	Kaikki yritykset	1334	52,5	53,5	19,5	15,3
Palvelut	10-49	757	45,6	46,9	25,6	22,3
	50-249	208	54,4	41,7	30,1	16,8
	250-	80	65,6	61,3	34,6	18,2
	Kaikki yritykset	1046	48,9	47,0	27,2	20,9

Liitetaulukko 22. Prosessi-innovaatioiden kehittäjät toimialan mukaan 2008–2010, osuus prosessi-innovaatioita käyttöönotaneista

Toimiala	Yritysten lukumäärä	Oma yritys itse	Oma yritys yhdessä muiden kanssa	Oma yritys mukauttamalla/ muokkaamalla muiden kehittämiä prosesseja	Muut yritykset tai laitokset
		%	%	%	%
Kaivostoiminta ja louhinta	13	33,7	90,8	7,7	7,7
Elintarvikkeiden ja juomien valmistus	115	61,3	46,8	29,3	31,1
Tekstiilien valmistus	22	12,1	26,8	53,5	7,6
Vaatteiden valmistus	12	69,5	51,0	8,2	0,0
Nahan ja nahkatuotteiden valmistus	.. ¹⁾	-	-	-	-
Sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistus	98	54,8	44,0	8,9	11,5
Paperin, paperi- ja kartonkituotteiden valmistus	38	38,5	54,7	12,5	30,1
Painaminen ja tallenteiden jäljentäminen	36	63,8	44,9	12,5	36,2
Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus	58	58,8	57,4	18,6	6,6
Kumi- ja muovituotteiden valmistus	72	48,4	45,1	19,2	9,6
Muiden ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	65	55,3	45,8	28,4	4,6
Metallien jalostus	21	68,6	46,1	36,6	19,8
Metallituotteiden valmistus (pl, koneet ja laitteet)	274	48,8	67,4	17,9	15,1
Tietokoneiden sekä elektronisten ja optisten tuotteiden valmistus	64	54,1	44,1	30,3	17,6
Sähkölaitteiden valmistus	52	72,2	36,9	16,3	9,3
Muiden koneiden ja laitteiden valmistus	171	57,6	56,3	12,3	12,0
Moottoriajoneuvojen, perä- ja puoliperävaunujen valmistus	25	56,3	43,7	0,0	12,8
Muiden kulkuneuvojen valmistus	23	45,5	89,3	34,2	4,3
Huonekalujen valmistus	32	52,1	56,3	18,8	0,0
Muu valmistus	.. ²⁾
Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus	24	80,5	47,9	19,5	0,0
Sähkö-, kaasui- ja lämpöhuolto, jäädytysliiketoiminta	53	33,9	51,0	19,0	21,7
Veden otto, puhdistus ja jakelu	27	29,5	45,5	29,5	47,7
Viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto	26	47,3	32,8	17,6	19,9
Tukkukauppa (pl, moottoriajoneuvot ja -pyörät)	329	51,9	57,4	28,1	17,0
Kuljetus ja varastointi	178	53,6	35,0	34,3	19,9
Posti- ja kuriiritoiminta
Kustannustoiminta	72	43,2	44,1	27,6	24,8
Televiestintä	36	41,6	45,5	36,3	5,5
Ohjelmistot, konsultointi ja siihen liittyvä toiminta	177	62,3	36,8	17,9	24,9
Tietopalvelutoiminta
Rahoituspalvelut	57	25,6	57,8	13,6	20,4
Vakuutus-, jälleenvakuutus- ja eläkevakuutustoiminta	15	36,4	36,4	27,3	23,3
Rahoitusta ja vakuuttamista palveleva toiminta	30	56,1	46,0	60,7	0,0

Toimiala	Yritysten lukumäärä	Oma yritys itse	Oma yritys yhdessä muiden kanssa	Oma yritys mukauttamalla/ muokkaamalla muiden kehittämiä prosesseja	Muut yritykset tai laitokset
		%	%	%	
Arkkitehti- ja insinööripalvelut; tekninen testaus ja analysointi	137	36,1	51,4	21,8	29,1
Kaikki toimialat	2379	50,9	50,6	22,8	17,7
Teollisuus yhteensä	1334	52,5	53,5	19,5	15,3
Palvelut yhteensä	1046	48,9	47,0	27,2	20,9

1) - = ei yhtään

2) .. = tieto salassapitosäännön alainen

Liitetaulukko 23. Prosessi-innovaatioiden kehittäjät terveys- ja sosiaalipalveluissa toimialan mukaan 2008–2010, osuus prosessi-innovaatioita käyttöönotaneista

Toimiala	Yritysten lukumäärä	Oma yritys itse	Oma yritys yhdessä muiden kanssa	Oma yritys mukauttamalla/ muokkaamalla muiden kehittämiä prosesseja	Muut yritykset tai laitokset
		%	%	%	
Terveyspalvelut	91	45,3	26,1	30,2	25,6
Sosiaalihuollon laitospalvelut	116	67,0	20,9	19,1	19,5
Sosiaalihuollon avopalvelut	25	76,2	23,8	0,0	15,2
Terveys- ja sosiaalipalvelut yhteensä	232	59,6	23,2	21,3	21,4

Liitetaulukko 24. Keskeytyneiden ja vuoden 2010 lopussa meneillään olleiden innovaatiotoimien yleisyys terveys- ja sosiaalipalveluissa toimialan mukaan 2008–2010, osuus yrityksistä

Toimiala	Yritysten lukumäärä	Innovaatio- projekteja	Ennen valmistumistaan keskeytyneitä projekteja/toimia	Vuoden 2010 lopussa jatkuneita projekteja/toimia
		%	%	%
Terveyspalvelut	207	19,9	8,3	17,1
Sosiaalihuollon laitospalvelut	421	18,6	4,2	17,3
Sosiaalihuollon avopalvelut	115	11,0	3,4	7,6
Terveys- ja sosiaalipalvelut yhteensä	743	17,8	5,2	15,7

Liitetaulukko 25. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan yleisyys yrityksen pääasiallisen arvoketjuaseman mukaan 2008–2010, osuus tuote- ja prosessi-innovaatioihin liittyvää innovaatiotoimintaa harjoittaneista yrityksistä

Toimiala	Asema tuotannon arvoketjussa	Yritysten lukumäärä	Oma t&k	Säännöllinen oma t&k	Satunnainen oma t&k	Ulkopuolelta tilattu t&k	Oma ja/tai tilattu t&k
			%	%	%	%	%
Kaikki toimialat	Päähankkija	2301	80,0	39,9	40,1	57,0	82,3
	Järjestelmätöimittäjä	405	85,0	39,9	45,2	58,4	87,2
	Alihankkija	997	76,2	32,0	44,2	49,7	78,8
	Määrittelemätön asema	50	55,5	33,4	22,1	30,3	55,5
	Kaikki yritykset	3753	79,2	37,7	41,5	54,9	81,5
Teollisuus	Päähankkija	1195	86,6	50,1	36,4	65,1	88,2
	Järjestelmätöimittäjä	202	80,9	40,8	40,0	64,6	84,6
	Alihankkija	607	78,4	32,4	45,9	49,1	79,5
	Määrittelemätön asema	20	56,1	30,7	25,4	40,7	56,1
	Kaikki yritykset	2025	83,2	43,7	39,5	60,0	84,9
Palvelut	Päähankkija	1106	72,8	28,9	44,0	48,3	76,0
	Järjestelmätöimittäjä	202	89,2	38,9	50,3	52,3	89,8
	Alihankkija	390	72,8	31,4	41,4	50,7	77,6
	Määrittelemätön asema	30	55,1	35,2	19,9	23,3	55,1
	Kaikki yritykset	1728	74,4	30,7	43,7	48,9	77,6

Liitetaulukko 26. Muiden innovaatiotoimien yleisyys yrityksen pääasiallisen arvoketjuaseman mukaan 2008–2010, osuus tuote- ja prosessi-innovaatioihin liittyvää innovaatiotoimintaa harjoittaneista yrityksistä

Toimiala	Asema tuotannon arvoketjussa	Yritysten lukumäärä	Koneiden ja laitteiden hankinta	Osaamisen hankinta	Innovaatiotoimintaan liittyvä koulutus	Innovaatioiden markkinoille tuominen	Muotoilu (design)	Muut innovaatiotoimet
			%	%	%	%	%	%
Kaikki toimialat	Päähankkija	2301	64,5	43,2	35,5	43,4	30,1	39,3
	Järjestelmätöimittäjä	405	70,2	47,4	44,7	43,7	29,1	34,3
	Alihankkija	997	70,1	38,1	28,3	28,5	12,3	36,8
	Määrittelemätön asema	50	62,4	40,9	45,3	35,7	23,8	26,2
	Kaikki yritykset	3753	66,6	42,3	34,7	39,3	25,2	37,9
Teollisuus	Päähankkija	1195	68,3	44,6	35,4	47,4	39,2	44,5
	Järjestelmätöimittäjä	202	71,2	54,8	43,0	45,0	31,2	33,1
	Alihankkija	607	71,1	36,0	26,4	23,6	14,3	33,0
	Määrittelemätön asema	20	73,2	30,7	40,7	30,7	30,7	30,7
	Kaikki yritykset	2025	69,5	42,9	33,5	39,9	30,9	39,7
Palvelut	Päähankkija	1106	60,3	41,8	35,7	39,0	20,3	33,7
	Järjestelmätöimittäjä	202	69,3	40,0	46,4	42,4	27,0	35,5
	Alihankkija	390	68,6	41,3	31,3	36,1	9,2	42,9
	Määrittelemätön asema	30	55,1	47,7	48,4	39,0	19,0	23,1
	Kaikki yritykset	1728	63,1	41,6	36,1	38,7	18,6	35,8

Liitetaulukko 27. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan yleisyys terveys- ja sosiaalipalveluissa toimialan mukaan 2008–2010, osuus tuote- ja prosessi-innovaatioihin liittyvää innovaatiotoimintaa harjoittaneista yrityksistä

Toimiala	Yritysten lukumäärä	Oma t&k	Säännöllinen oma t&k	Satunnainen oma t&k	Ulkopuolelta tilattu t&k	Oma ja/tai tilattu t&k
		%	%	%	%	%
Terveyspalvelut	105	72,3	42,9	29,4	36,5	83,4
Sosiaalihuollon laitospalvelut	180	89,3	25,8	63,5	28,6	89,3
Sosiaalihuollon avopalvelut	45	50,6	10,9	39,7	24,5	50,6
Terveys- ja sosiaalipalvelut yhteensä	330	78,6	29,2	49,4	30,6	82,2

Liitetaulukko 28. Muiden innovaatiotoimien yleisyys terveys- ja sosiaalipalveluissa toimialan mukaan 2008–2010, osuus tuote- ja prosessi-innovaatioihin liittyvää innovaatiotoimintaa harjoittaneista yrityksistä

Toimiala	Yritysten lukumäärä	Koneiden ja laitteiden hankinta	Osaamisen hankinta	Innovaatio-toimintaan liittyvä koulutus	Innovaatioiden markkinoille tuominen	Muotoilu (design)	Muut innovaatio-toimet
		%	%	%	%	%	%
Terveyspalvelut	105	78,6	47,1	75,2	28,1	21,4	19,4
Sosiaalihuollon laitospalvelut	180	72,5	60,2	71,9	37,4	15,1	14,6
Sosiaalihuollon avopalvelut	45	45,8	41,9	45,8	26,1	17,4	8,7
Terveys- ja sosiaalipalvelut yhteensä	330	70,8	53,5	69,4	32,9	17,4	15,3

Liitetaulukko 29. Innovaatiotoiminnan menot vuonna 2010, miljoonaa euroa

Toimiala	Oma tutkimus- ja kehittämis-toiminta	Tilattu tutkimus- ja kehittämis-toiminta	Koneiden, laitteiden ja ohjelmistojen hankinta	Osaamisen hankinta	Menot yhteensä
	%	%	%	%	%
Kaivostoiminta ja louhinta (TOL 05-09)	10,2	2,7	0,8	2,0	15,8
Elintarvikkeiden ja juomien valmistus (TOL 10-11)	61,0	4,8	140,7	2,1	208,6
Tevanake-teollisuus (TOL 13-15)	7,4	0,9	0,7	2,1	11,1
Puunjalostusteollisuus (TOL 16-18)	115,3	23,0	302,5	21,9	462,7
Kemianteollisuus (TOL 19-22)	293,3	63,4	40,1	8,1	404,8
Metalli- ja muu konepajateollisuus (TOL 24-25, 28-30)	550,4	102,5	110,7	16,0	779,6
Elektroniikkateollisuus (TOL 26-27)	2753,4	748,8	112,9	32,8	3647,9
Muu teollisuus (TOL 23, 31-33)	53,1	11,0	40,9	2,7	107,7
Energia- ja jätehuolto (TOL 35-39)	70,5	174,5	80,1	12,0	337,2
Tukkukauppa (pl, moottoriajoneuvot ja -pyörät) (TOL 46)	105,3	50,1	49,4	16,2	221,0
Kuljetus ja varastointi (TOL 49-53)	22,4	4,8	75,9	2,7	105,8
Kustannustoiminta (TOL 58)	73,6	6,6	8,5	2,3	91,0
Televiestintä (TOL 61)	47,4	1,8	50,4	7,6	107,3
Ohjelmistot, konsultointi ja siihen liittyvä toiminta (TOL 62)	344,3	74,9	19,7	6,6	445,5
Tietopalvelutoiminta (TOL 63)	7,7	1,4	1,1	0,5	10,6
Rahoitus- ja vakuutustoiminta (TOL 64)	60,7	33,3	39,7	13,1	146,8
Arkkitehti- ja insinööripalvelut; tekninen testaus ja analysointi (TOL 71)	93,7	24,6	17,7	11,4	147,4
Kaikki toimialat yhteensä	4669,7	1329,1	1091,8	160,1	7250,7
Teollisuus yhteensä	3914,6	1131,7	829,4	99,7	5975,4
Palvelut yhteensä	755,1	197,4	262,4	60,4	1275,3

Liitetaulukko 30. Innovaatiotoiminnan julkinen rahoitus terveys- ja sosiaalipalveluissa toimialan mukaan 2008–2010, osuus innovaatiotoimintaa harjoittaneista yrityksistä

Toimiala	Yritysten lukumäärä	Paikallis- tai alueviranomaiset	Valtio	Euroopan unioni (EU)	EU:n puiteohjelmat	Tukea saaneet
		%	%	%	%	%
Terveyspalvelut	105	2,4	10,4	0,0	0,0	10,4
Sosiaalihuollon laitospalvelut	180	15,1	9,8	2,5	0,0	22,4
Sosiaalihuollon avopalvelut	45	8,7	10,9	8,7	0,0	10,9
Terveys- ja sosiaalipalvelut yhteensä	330	10,2	10,1	2,6	0,0	17,0

Liitetaulukko 31. Tuote- ja prosessi-innovaatioihin liittyvän innovaatiotoiminnan tietolähteet sosiaali- ja terveyspalveluissa 2008–2010, lähteiden merkitys, osuus innovaatiotoimintaa harjoittaneista

Toimiala	Tietolähde	Merkitys			
		Suuri	Kohtalainen	Vähäinen	Ei käytössä
		%	%	%	%
Terveys- ja sosiaalipalvelut	Oma yritys tai oma konserni	61,2	20,3	11,8	6,7
	Laitteiden, materiaalien, komponenttien tai atk-ohjelmistojen toimittajat	13,3	41,3	24,0	21,5
	Asiakkaat	34,2	24,8	21,2	19,8
	Kilpailijat tai toimialan muut yritykset	6,5	24,8	53,2	15,6
	Konsulttiyritykset, kaupalliset laboratoriot tai yksityiset tutkimuslaitokset	2,8	18,8	37,4	41,1
	Yliopistot	3,3	17,3	23,4	56,1
	Ammattikorkeakoulut	2,8	21,2	39,9	36,1
	Julkiset tai yksityiset voittoa tavoittelemattomat tutkimuslaitokset	5,9	10,2	24,4	59,5
	Konferenssit, messut, näyttelyt	7,5	16,9	48,6	27,0
	Tieteelliset aikakauslehdet ja ammattijulkaisut	7,2	27,7	41,1	24,0
	Toimialajärjestöt	4,4	13,7	45,9	36,1

Liitetaulukko 32. Innovaatiotoimintaan liittyvä yhteistyö yhteistyökumppanin sijaintipaikan mukaan 2008–2010, osuus innovaatiotoimintaa harjoittaneista

Toimiala	Yhteistyökumppani	Yhteistyökumppanin sijaintipaikka						
		Suomi	Muu Eurooppa	Yhdysvallat	Kiina	Intia	Jokin muu	Yhteistyötä
		%	%	%	%	%	%	%
Kaikki toimialat	Oman konsernin yritykset ¹⁾	30,4	25,6	9,0	5,5	2,2	4,1	46,5
	Laitteiden, materiaalien, komponenttien tai atk-ohjelmistojen toimittajat	27,2	16,7	4,9	2,4	0,7	2,2	34,8
	Asiakkaat	34,3	17,8	7,4	4,4	2,5	4,4	38,0
	Kilpailijat ja toimialan muut yritykset	23,7	16,0	5,7	2,9	0,4	2,5	31,1
	Konsulttiyritykset, kaupalliset laboratoriot tai yksityiset tutkimuslaitokset	28,0	7,6	1,8	0,8	0,3	0,9	30,1
	Yliopistot ja ammattikorkeakoulut	29,3	5,0	1,5	0,4	0,3	0,8	30,3
	Julkiset ja yksityiset voittoa tavoittelemattomat tutkimuslaitokset	22,6	3,7	1,3	0,3	0,2	1,0	23,3
Teollisuus	Oman konsernin yritykset	35,2	30,6	10,7	7,7	2,7	4,9	55,9
	Laitteiden, materiaalien, komponenttien tai atk-ohjelmistojen toimittajat	31,3	20,1	4,9	3,5	0,9	1,9	39,1
	Asiakkaat	37,0	23,0	8,6	6,0	3,3	5,1	41,9
	Kilpailijat ja toimialan muut yritykset	25,5	19,1	5,9	4,6	0,5	3,5	34,4
	Konsulttiyritykset, kaupalliset laboratoriot tai yksityiset tutkimuslaitokset	34,2	9,2	1,8	1,2	0,4	1,3	35,4
	Yliopistot ja ammattikorkeakoulut	35,2	5,1	1,9	0,4	0,3	1,2	35,2
	Julkiset ja yksityiset voittoa tavoittelemattomat tutkimuslaitokset	25,0	4,6	1,6	0,6	0,4	1,8	25,6
Palvelut	Oman konsernin yritykset	25,7	20,6	7,4	3,4	1,6	3,4	37,1
	Laitteiden, materiaalien, komponenttien tai atk-ohjelmistojen toimittajat	22,4	12,6	4,8	1,2	0,4	2,5	29,8
	Asiakkaat	31,1	11,6	5,9	2,6	1,5	3,6	33,5
	Kilpailijat ja toimialan muut yritykset	21,6	12,5	5,4	0,9	0,3	1,4	27,2
	Konsulttiyritykset, kaupalliset laboratoriot tai yksityiset tutkimuslaitokset	20,7	5,8	1,9	0,3	0,3	0,3	23,8
	Yliopistot ja ammattikorkeakoulut	22,4	4,8	1,0	0,3	0,3	0,4	24,6
	Julkiset ja yksityiset voittoa tavoittelemattomat tutkimuslaitokset	19,8	2,7	1,1	0,0	0,0	0,0	20,7

1) Konsernit ja konserniin kuuluvat yritykset (sama teollisuudessa ja palveluissa).

Liitetaulukko 33. Innovaatiotoimintaan liittyvä yhteistyö terveys- ja sosiaalipalveluissa yhteistyökumppanin merkityksen mukaan 2008–2010, osuus tuotteisiin ja prosesseihin liittyvää innovaatiotoimintaa harjoittaneista

Toimiala	Yhteistyökumppani	Merkitys			
		Suuri	Kohtalainen	Vähäinen	Ei yhteistyötä
		%	%	%	%
Terveys- ja sosiaalipalvelut	Oman konsernin yritykset ¹⁾	31,1	18,2	5,7	45,0
	Laitteiden, materiaalien, komponenttien tai atk-ohjelmistojen toimittajat	7,5	6,6	13,4	72,6
	Asiakkaat	10,9	8,4	14,8	65,9
	Kilpailijat tai toimialan muut yritykset	1,4	7,7	22,0	68,9
	Konsulttiyritykset, kaupalliset laboratoriot tai yksityiset tutkimuslaitokset	1,4	1,9	21,9	74,9
	Yliopistot	2,0	6,3	18,7	73,1
	Ammattikorkeakoulut	3,2	7,8	14,4	74,6
	Julkiset tai yksityiset voittoa tavoittelemattomat tutkimuslaitokset	3,2	4,2	11,0	81,6
	Muu julkinen sektori (eli valtio ja kuntasektori, pl. julkiset tai yksityiset voittoa tavoittelemattomat tutkimuslaitokset)	6,7	11,2	5,3	76,9

1) Konsernit ja konserniin kuuluvat yritykset.

Liitetaulukko 34. Tuote- ja prosessi-innovaatioihin liittyvää toimintaa estävät tekijät 2008–2010, tekijöiden merkitys, osuus ei-innovoineista yrityksistä

Toimiala	Este	Merkitys			
		Suuri	Kohtalainen	Vähäinen	Ei käytössä
		%	%	%	%
Kaikki toimialat	Yrityksen tai konsernin oman rahoituksen puute	10,2	15,6	17,1	57,1
	Ulkopuolisten rahoituslähteiden puuttuminen	6,4	11,2	17,8	64,6
	Liian suuret innovaatiotoiminnan kustannukset	10,2	17,7	14,7	57,4
	Pätevän henkilökunnan puute	6,1	20,9	22,0	51,0
	Teknologiaa koskevan tiedon puute	3,1	15,0	26,5	55,4
	Markkinoita koskevan tiedon puute	2,8	13,1	28,1	55,9
	Vaikeudet löytää yhteistyökumppaneita inno-vaatiotoimintaa varten	5,3	14,1	22,4	58,2
	Markkinoilla jo toimivat yritykset hallitsevat markkinoita	7,5	15,9	20,9	55,6
	Innovatiivisten tavaroiden tai palveluiden kysyntä epävarmaa	11,6	18,9	18,6	50,9
	Uusille innovaatioille ei tarvetta johtuen yrityksenne aiemmista innovaatioista	8,0	19,6	19,9	52,5
	Uusille innovaatioille ei tarvetta puuttuvan kysynnän vuoksi	8,7	20,9	22,7	47,7
Teollisuus	Yrityksen tai konsernin oman rahoituksen puute	15,0	20,3	19,4	45,3
	Ulkopuolisten rahoituslähteiden puuttuminen	8,7	14,7	21,9	54,7
	Liian suuret innovaatiotoiminnan kustannukset	13,5	22,4	16,6	47,4
	Pätevän henkilökunnan puute	6,2	27,3	24,1	42,4
	Teknologiaa koskevan tiedon puute	5,0	18,8	30,3	45,8
	Markkinoita koskevan tiedon puute	4,1	16,4	33,5	45,9
	Vaikeudet löytää yhteistyökumppaneita inno-vaatiotoimintaa varten	6,1	17,5	27,0	49,5
	Markkinoilla jo toimivat yritykset hallitsevat markkinoita	7,6	21,4	24,2	46,9
	Innovatiivisten tavaroiden tai palveluiden kysyntä epävarmaa	12,6	22,6	22,0	42,8
	Uusille innovaatioille ei tarvetta johtuen yrityksenne aiemmista innovaatioista	9,0	19,0	25,5	46,4
	Uusille innovaatioille ei tarvetta puuttuvan kysynnän vuoksi	8,9	23,9	25,9	41,2
Palvelut	Yrityksen tai konsernin oman rahoituksen puute	6,5	12,0	15,4	66,1
	Ulkopuolisten rahoituslähteiden puuttuminen	4,7	8,5	14,8	72,1
	Liian suuret innovaatiotoiminnan kustannukset	7,7	14,1	13,3	65,0
	Pätevän henkilökunnan puute	6,0	16,1	20,5	57,5
	Teknologiaa koskevan tiedon puute	1,6	12,1	23,6	62,6
	Markkinoita koskevan tiedon puute	1,8	10,6	24,0	63,5
	Vaikeudet löytää yhteistyökumppaneita inno-vaatiotoimintaa varten	4,7	11,5	19,0	64,8
	Markkinoilla jo toimivat yritykset hallitsevat markkinoita	7,5	11,7	18,5	62,3
	Innovatiivisten tavaroiden tai palveluiden kysyntä epävarmaa	10,9	16,0	16,0	57,1
	Uusille innovaatioille ei tarvetta johtuen yrityksenne aiemmista innovaatioista	7,2	20,0	15,6	57,2
	Uusille innovaatioille ei tarvetta puuttuvan kysynnän vuoksi	8,5	18,5	20,3	52,7

Liitetaulukko 35. Tuote- ja prosessi-innovaatioihin liittyvää toimintaa haittaavat tekijät sosiaali- ja terveystoimessa 2008–2010, tekijöiden merkitys, osuus tuote- ja prosessi-innovaatioihin liittyvää innovaatiotoimintaa harjoittaneista

Toimiala	Haitta	Merkitys			
		Suuri	Kohtalainen	Vähäinen	Ei käytössä
		%	%	%	%
Terveys- ja sosiaalipalvelut	Yrityksen tai konsernin oman rahoituksen puute	19,6	45,0	13,2	22,2
	Ulkopuolisten rahoituslähteiden puuttuminen	17,0	35,6	13,6	33,8
	Liian suuret innovaatiotoiminnan kustannukset	22,7	28,0	22,5	26,8
	Pätevän henkilökunnan puute	6,9	29,7	37,5	25,8
	Teknologiaa koskevan tiedon puute	4,4	27,1	32,8	35,7
	Markkinoita koskevan tiedon puute	3,7	23,6	31,8	40,8
	Vaikeudet löytää yhteistyökumppaneita inno-vaatiotoimintaa varten	3,8	25,2	39,8	31,2
	Markkinoilla jo toimivat yritykset hallitsevat markkinoita	1,2	23,5	35,8	39,4
	Innovatiivisten tavaroiden tai palveluiden kysyntä epävarmaa	10,7	27,0	30,7	31,5
	Uusille innovaatioille ei tarvetta johtuen yrityksen aiemmista innovaatioista	8,9	16,6	33,7	40,8
	Uusille innovaatioille ei tarvetta puuttuvan kysynnän vuoksi	4,8	25,0	27,0	43,2

Liitetaulukko 36. Tuote- ja prosessi-innovaatioihin liittyvää toimintaa estävät tekijät sosiaali- ja terveystoimessa 2008–2010, tekijöiden merkitys, osuus ei-innovoineista yrityksistä

Toimiala	Este	Merkitys			
		Suuri	Kohtalainen	Vähäinen	Ei käytössä
		%	%	%	%
Terveys- ja sosiaalipalvelut	Yrityksen tai konsernin oman rahoituksen puute	15,0	14,0	15,9	55,0
	Ulkopuolisten rahoituslähteiden puuttuminen	10,6	15,0	12,3	62,1
	Liian suuret innovaatiotoiminnan kustannukset	10,2	14,1	12,9	62,8
	Pätevän henkilökunnan puute	3,9	11,7	29,4	55,1
	Teknologiaa koskevan tiedon puute	0,0	9,8	22,1	68,1
	Markkinoita koskevan tiedon puute	0,0	10,0	23,6	66,4
	Vaikeudet löytää yhteistyökumppaneita inno-vaatiotoimintaa varten	7,4	6,4	18,8	67,5
	Markkinoilla jo toimivat yritykset hallitsevat markkinoita	7,8	18,8	14,3	59,1
	Innovatiivisten tavaroiden tai palveluiden kysyntä epävarmaa	4,9	18,1	19,2	57,8
	Uusille innovaatioille ei tarvetta johtuen yrityksen aiemmista innovaatioista	13,8	12,6	16,9	56,7
	Uusille innovaatioille ei tarvetta puuttuvan kysynnän vuoksi	8,2	15,2	18,1	58,5

Liitetaulukko 37. Markkinointi- ja organisaatioinnovaatioiden yleisyys yritysmuodon mukaan 2008–2010, osuus yrityksistä

Toimiala	Yritysmuoto	Yritysten lukumäärä	Organisaatioinnovaatioita	Markkinointiinnovaatioita	Markkinointi- tai organisaatioinnovaatioita	Tuote-, prosessi-, markkinointi- tai organisaatioinnovaatioita	Innovaatio-toimintaa, laaja määritelmä	Kaikkia osatekijöitä
			%	%	%	%	%	%
Kaikki toimialat	Itsenäinen yritys	4711	24,3	22,7	33,2	48,4	50,5	6,0
	Osa suomalaista konsernia	2173	39,7	34,5	48,6	57,4	60,5	11,4
	Osa ulkomaista konsernia	1197	45,0	33,2	53,5	67,5	71,2	10,4
Teollisuus	Itsenäinen yritys	2452	22,1	22,3	31,2	50,1	52,2	6,4
	Osa suomalaista konsernia	1049	46,1	35,6	54,0	65,2	69,6	14,5
	Osa ulkomaista konsernia	392	45,4	30,7	56,2	70,3	75,3	11,0
Palvelut	Itsenäinen yritys	2259	26,7	23,2	35,5	46,6	48,6	5,5
	Osa suomalaista konsernia	1124	33,7	33,5	43,6	50,1	52,1	8,5
	Osa ulkomaista konsernia	805	44,8	34,4	52,2	66,1	69,1	10,1

Liitetaulukko 38. Markkinointi- ja organisaatioinnovaatioiden yleisyys yrityksen pääasiallisen arvoketjuaseman mukaan 2008–2010, osuus yrityksistä

Toimiala	Asema tuotannon arvoketjussa	Yritysten lukumäärä	Organisaatioinnovaatioita	Markkinointiinnovaatioita	Markkinointi- tai organisaatioinnovaatioita	Tuote-, prosessi-, markkinointi- tai organisaatioinnovaatioita	Innovaatio- toimintaa, laaja määritelmä	Kaikkia osatekijöitä
			%	%	%	%	%	%
Kaikki toimialat	Päähankkija	4503	35,6	32,2	45,1	58,4	60,5	10,1
	Järjestelmätoimittaja	703	41,5	37,1	52,3	66,5	69,3	15,2
	Alihankkija	2657	23,6	17,8	30,8	44,2	47,5	3,3
	Määrittelemätön asema	218	11,4	15,9	19,8	28,2	31,5	1,1
	Kaikki yritykset	8081	31,5	27,5	40,4	53,7	56,2	8,1
Teollisuus	Päähankkija	2111	35,0	32,8	45,2	60,8	63,1	11,2
	Järjestelmätoimittaja	315	42,7	33,3	50,7	68,7	71,0	16,7
	Alihankkija	1393	23,5	16,5	30,3	47,3	51,7	4,5
	Määrittelemätön asema	73	6,1	17,9	17,9	39,4	39,4	1,8
	Kaikki yritykset	3893	30,9	26,7	39,8	56,2	59,2	9,0
Palvelut	Päähankkija	2391	36,2	31,7	45,0	56,4	58,3	9,2
	Järjestelmätoimittaja	388	40,4	40,3	53,6	64,6	67,9	14,0
	Alihankkija	1264	23,7	19,2	31,4	40,8	42,9	2,1
	Määrittelemätön asema	144	14,1	14,9	20,7	22,5	27,5	0,7
	Kaikki yritykset	4188	32,0	28,1	40,9	51,3	53,5	7,2

Liitetaulukko 39. Markkinointi- ja organisaatioinnovaatioiden yleisyys terveys- ja sosiaalipalveluissa toimialan mukaan 2008–2010, osuus yrityksistä

Toimiala	Yritysten lukumäärä	Organisaatioinnovaatioita	Markkinointiinnovaatioita	Markkinointi- tai organisaatioinnovaatioita	Tuote-, prosessi-, markkinointi- tai organisaatioinnovaatioita	Innovaatio- toimintaa, laaja määritelmä	Kaikkia osatekijöitä
		%	%	%	%	%	%
Terveyspalvelut	207	43,4	30,7	52,3	54,7	56,4	4,3
Sosiaalihuollon laitospalvelut	421	38,4	31,0	46,0	52,7	57,0	6,6
Sosiaalihuollon avopalvelut	115	38,8	16,3	45,6	59,5	59,5	0,0
Terveys- ja sosiaalipalvelut yhteensä	743	39,9	28,6	47,7	54,3	57,2	5,0

Liitetaulukko 40. Organisaatioinnovaatioiden yleisyys terveys- ja sosiaalipalveluissa 2008–2010, osuus yrityksistä

Toimiala	Yritysten lukumäärä	Organisaatioinnovaatioita	Uudet liiketoimintakäytännöt	Uudet menettelyt vastuiden ja päätöksenteon organisoimiseksi	Uudet tavat organisoida ulkoiset suhteet
		%	%	%	%
Terveyspalvelut	207	43,4	38,2	33,0	22,7
Sosiaalihuollon laitospalvelut	421	38,4	22,0	28,3	13,0
Sosiaalihuollon avopalvelut	115	38,8	14,8	32,1	14,4
Terveys- ja sosiaalipalvelut yhteensä	743	39,9	25,4	30,2	15,9

Liitetaulukko 41. Markkinointi-innovaatioiden yleisyys terveys- ja sosiaalipalveluissa 2008–2010, osuus yrityksistä

Toimiala	Yritysten lukumäärä	Markkinointi-innovaatioita	Muutokset muotoilussa (design) tai pakkauksissa	Uudet menettelyt myynninedistämässä	Uudet menetelmät tuotesijoittelussa ja myyntikanavissa	Uudet menetelmät hinnoittelussa
		%	%	%	%	%
Terveyspalvelut	207	30,7	8,7	19,4	9,5	9,5
Sosiaalihuollon laitospalvelut	421	31,0	0,3	20,0	4,8	17,0
Sosiaalihuollon avopalvelut	115	16,3	0,9	12,9	7,6	6,8
Terveys- ja sosiaalipalvelut yhteensä	743	28,6	2,7	18,8	6,6	13,3

Liitetaulukko 42. Käytetyt menettelyt uusien ideoiden ja luovuuden edistämiseksi 2008–2010, menettelyn toimivuus, osuus innovaatiotoimintaa harjoittaneista

Toimiala	Menetelmä	Menettely käytössä			Menettely ei ollut käytössä
		Toimi onnistuneesti	Ei toiminut	Menettelyn toimivuudesta ei tietoa	
		%	%	%	
Kaikki toimialat	Aivoriihi-istunnot	39,2	3,1	14,6	43,1
	Monitieteelliset tai poikkitoiminnalliset tiimit	17,7	2,4	11,5	68,4
	Henkilöstön työnkierto eri osastoilla tai konsernin eri yksiköissä	21,2	2,6	11,5	64,7
	Työntekijöille tarjottavat rahalliset kannusteet uusien ideoiden kehittämiseksi	10,4	7,5	12,8	69,3
	Työntekijöille tarjottavat ei-rahalliset kannusteet uusien ideoiden kehittämiseksi	10,6	4,1	15,0	70,3
	Henkilöstökoulutus uusien ideoiden tai luovuuden kehittämiseen liittyen	16,5	3,0	18,4	62,0
Teollisuus	Aivoriihi-istunnot	35,6	3,1	15,6	45,7
	Monitieteelliset tai poikkitoiminnalliset tiimit	16,4	2,5	10,9	70,2
	Henkilöstön työnkierto eri osastoilla tai konsernin eri yksiköissä	20,5	2,4	11,3	65,8
	Työntekijöille tarjottavat rahalliset kannusteet uusien ideoiden kehittämiseksi	11,3	9,1	13,7	66,0
	Työntekijöille tarjottavat ei-rahalliset kannusteet uusien ideoiden kehittämiseksi	7,8	4,1	13,5	74,6
	Henkilöstökoulutus uusien ideoiden tai luovuuden kehittämiseen liittyen	12,3	3,3	19,7	64,7
Palvelut	Aivoriihi-istunnot	42,9	3,0	13,6	40,5
	Monitieteelliset tai poikkitoiminnalliset tiimit	19,0	2,2	12,2	66,6
	Henkilöstön työnkierto eri osastoilla tai konsernin eri yksiköissä	21,8	2,7	11,8	63,6
	Työntekijöille tarjottavat rahalliset kannusteet uusien ideoiden kehittämiseksi	9,4	6,0	11,8	72,7
	Työntekijöille tarjottavat ei-rahalliset kannusteet uusien ideoiden kehittämiseksi	13,6	4,2	16,5	65,8
	Henkilöstökoulutus uusien ideoiden tai luovuuden kehittämiseen liittyen	20,9	2,8	17,0	59,4

Liitetaulukko 43. Käytetyt menettelyt uusien ideoiden ja luovuuden edistämiseksi 2008–2010, menettelyn toimivuus, osuus ei-innovoineista

Toimiala	Menetelmä	Menettely käytössä			Menettely ei ollut käytössä
		Toimi onnistuneesti	Ei toiminut	Menettelyn toimivuudesta ei tietoa	
		%	%	%	
Kaikki toimialat	Aivoriihi-istunnot	8,6	1,3	8,2	81,8
	Monitieteelliset tai poikkitoiminnalliset tiimit	2,6	0,7	4,0	92,6
	Henkilöstön työnkierto eri osastoilla tai konsernin eri yksiköissä	8,5	1,7	5,8	84,0
	Työntekijöille tarjottavat rahalliset kannusteet uusien ideoiden kehittämiseksi	3,2	3,3	6,1	87,4
	Työntekijöille tarjottavat ei-rahalliset kannusteet uusien ideoiden kehittämiseksi	2,9	2,0	5,8	89,3
	Henkilöstökoulutus uusien ideoiden tai luovuuden kehittämiseen liittyen	3,1	1,5	8,3	87,1
Teollisuus	Aivoriihi-istunnot	8,2	1,6	7,9	82,3
	Monitieteelliset tai poikkitoiminnalliset tiimit	3,4	0,8	4,0	91,8
	Henkilöstön työnkierto eri osastoilla tai konsernin eri yksiköissä	10,1	1,4	5,5	82,9
	Työntekijöille tarjottavat rahalliset kannusteet uusien ideoiden kehittämiseksi	4,7	2,9	6,6	85,8
	Työntekijöille tarjottavat ei-rahalliset kannusteet uusien ideoiden kehittämiseksi	3,7	2,2	4,1	90,0
	Henkilöstökoulutus uusien ideoiden tai luovuuden kehittämiseen liittyen	2,5	1,1	7,7	88,6
Palvelut	Aivoriihi-istunnot	9,0	1,1	8,5	81,4
	Monitieteelliset tai poikkitoiminnalliset tiimit	2,0	0,5	4,1	93,3
	Henkilöstön työnkierto eri osastoilla tai konsernin eri yksiköissä	7,2	1,9	6,1	84,8
	Työntekijöille tarjottavat rahalliset kannusteet uusien ideoiden kehittämiseksi	1,9	3,7	5,8	88,6
	Työntekijöille tarjottavat ei-rahalliset kannusteet uusien ideoiden kehittämiseksi	2,3	1,9	7,2	88,7
	Henkilöstökoulutus uusien ideoiden tai luovuuden kehittämiseen liittyen	3,6	1,7	8,9	85,8

Liitetaulukko 44. Käytetyt menettelyt uusien ideoiden ja luovuuden edistämiseksi terveys- ja sosiaalipalveluissa 2008–2010, menettelyn toimivuus, osuus innovaatiotoimintaa harjoittaneista

Toimiala	Menetelmä	Menettely käytössä			Menettely ei ollut käytössä
		Toimi onnistuneesti	Ei toiminut	Menettelyn toimivuudesta ei tietoa	
		%	%	%	
Terveys- ja sosiaalipalvelut	Aivoriihi-istunnot	52,8	1,4	6,8	39,0
	Monitieteelliset tai poikkitoiminnalliset tiimit	24,9	1,1	10,6	63,4
	Henkilöstön työnkierto eri osastoilla tai konsernin eri yksiköissä	29,2	5,8	14,1	50,9
	Työntekijöille tarjottavat rahalliset kannusteet uusien ideoiden kehittämiseksi	10,6	4,1	9,9	75,4
	Työntekijöille tarjottavat ei-rahalliset kannusteet uusien ideoiden kehittämiseksi	23,7	3,6	12,1	60,5
	Henkilöstökoulutus uusien ideoiden tai luovuuden kehittämiseen liittyen	49,7	2,0	15,6	32,7

Liitetaulukko 45. Käytetyt menettelyt uusien ideoiden ja luovuuden edistämiseksi terveys- ja sosiaalipalveluissa 2008–2010, menettelyn toimivuus, osuus ei-innovoineista yrityksistä

Toimiala	Menetelmä	Menettely käytössä			Menettely ei ollut käytössä
		Toimi onnistuneesti	Ei toiminut	Menettelyn toimivuudesta ei tietoa	
		%	%	%	
Terveys- ja sosiaalipalvelut	Aivoriihi-istunnot	14,7	0,0	12,3	73,0
	Monitieteelliset tai poikkitoiminnalliset tiimit	9,3	0,0	1,4	89,2
	Henkilöstön työnkierto eri osastoilla tai konsernin eri yksiköissä	25,2	0,0	4,2	70,6
	Työntekijöille tarjottavat rahalliset kannusteet uusien ideoiden kehittämiseksi	4,7	0,0	3,1	92,3
	Työntekijöille tarjottavat ei-rahalliset kannusteet uusien ideoiden kehittämiseksi	12,0	0,0	8,4	79,6
	Henkilöstökoulutus uusien ideoiden tai luovuuden kehittämiseen liittyen	26,3	2,4	11,7	59,7

Liitetaulukko 46. Käyttäjien ja käyttäjätiedon mukaan ottaminen yritysten innovaatiotoimintaan, menettelyt ja niiden merkitys 2008–2010, osuus innovaatiotoimintaa harjoittaneista

Toimiala	Menetelmä	Merkitys			
		Suuri	Kohtalainen	Vähäinen	Ei käytössä
		%	%	%	%
Kaikki toimialat	Käyttäjätarpeet ja -tieto; asiakaspalautejärjestelmät	20,1	31,3	17,1	31,5
	Käyttäjätarpeet ja -tieto; markkinatutkimukset, kuluttajapaneelit yms,	9,9	20,9	19,4	49,8
	Käyttäjätarpeet ja -tieto; tiedostamattomien tarpeiden selvittäminen ja muu käyttäjien havainnointi	6,2	16,7	14,4	62,7
	Yhdessä kehittäminen; esim, kehittämisalustat ideoiden kokoamiseksi ja sisältöjen tuottamiseksi	4,2	13,3	14,9	67,6
	Käyttäjät muokanneet tuotteita, yritys vastaa niiden tuotannosta ja markkinoille tuonnista	8,0	21,7	17,2	53,1
	Käyttäjät kehittäneet tuotteita, yritys vastaa niiden tuotannosta ja markkinoille tuonnista	3,8	9,1	16,6	70,5
Teollisuus	Käyttäjätarpeet ja -tieto; asiakaspalautejärjestelmät	17,0	32,0	18,1	32,9
	Käyttäjätarpeet ja -tieto; markkinatutkimukset, kuluttajapaneelit yms,	7,4	19,2	19,7	53,7
	Käyttäjätarpeet ja -tieto; tiedostamattomien tarpeiden selvittäminen ja muu käyttäjien havainnointi	6,3	13,8	14,3	65,6
	Yhdessä kehittäminen; esim, kehittämisalustat ideoiden kokoamiseksi ja sisältöjen tuottamiseksi	3,6	10,2	13,7	72,5
	Käyttäjät muokanneet tuotteita, yritys vastaa niiden tuotannosta ja markkinoille tuonnista	8,9	25,0	15,0	51,1
	Käyttäjät kehittäneet tuotteita, yritys vastaa niiden tuotannosta ja markkinoille tuonnista	4,9	10,3	17,7	67,1
Palvelut	Käyttäjätarpeet ja -tieto; asiakaspalautejärjestelmät	23,3	30,5	16,1	30,1
	Käyttäjätarpeet ja -tieto; markkinatutkimukset, kuluttajapaneelit yms,	12,5	22,7	19,1	45,7
	Käyttäjätarpeet ja -tieto; tiedostamattomien tarpeiden selvittäminen ja muu käyttäjien havainnointi	6,1	19,7	14,4	59,8
	Yhdessä kehittäminen; esim, kehittämisalustat ideoiden kokoamiseksi ja sisältöjen tuottamiseksi	4,7	16,6	16,1	62,6
	Käyttäjät muokanneet tuotteita, yritys vastaa niiden tuotannosta ja markkinoille tuonnista	7,1	18,3	19,5	55,1
	Käyttäjät kehittäneet tuotteita, yritys vastaa niiden tuotannosta ja markkinoille tuonnista	2,7	7,8	15,6	73,9

Liitetaulukko 47. Käyttäjien ja käyttäjätiedon mukaan ottaminen yritysten innovaatiotoimintaan terveys- ja sosiaalipalveluissa, menettelyt ja niiden merkitys 2008–2010, osuus innovaatiotoimintaa harjoittaneista

Toimiala	Menetelmä	Merkitys			
		Suuri	Kohtalainen	Vähäinen	Ei käytössä
		%	%	%	%
Terveys- ja sosiaalipalvelut	Käyttäjätarpeet ja -tieto; asiakaspalautejärjestelmät	36,9	38,3	14,0	10,8
	Käyttäjätarpeet ja -tieto; markkinatutkimukset, kuluttajapaneelit yms,	5,2	18,3	22,5	54,0
	Käyttäjätarpeet ja -tieto; tiedostamattomien tarpeiden selvittäminen ja muu käyttäjien havainnointi	6,2	16,6	19,0	58,3
	Yhdessä kehittäminen; esim, kehittämisalustat ideoiden kokoamiseksi ja sisältöjen tuottamiseksi	2,6	18,4	15,6	63,3
	Käyttäjät muokanneet tuotteita, yritys vastaa niiden tuotannosta ja markkinoille tuonnista	8,9	20,7	17,2	53,2
	Käyttäjät kehittäneet tuotteita, yritys vastaa niiden tuotannosta ja markkinoille tuonnista	0,9	11,7	17,4	70,0

Liitetaulukko 48. Käyttäjien ja käyttäjätiedon mukaan ottaminen yritysten innovaatiotoimintaan henkilöstön suuruusluokan mukaan 2008–2010, osuus innovaatiotoimintaa harjoittaneista

Toimiala	Henkilöstön suuruusluokka	Yritysten lukumäärä	Asiakaspalautejärjestelmät	Markkinatutkimukset yms.	Tutkimusmenetelmä ja havainnointi	Yhdessä kehittäminen	Käyttäjät muokanneet tuotteita	Käyttäjät kehittäneet tuotteita	Käyttäneet jotakin menetelmää
			%	%	%	%	%	%	%
Kaikki toimialat	10-49	3258	64.2	43.9	33.6	29.0	46.4	29.0	77.1
	50-249	968	76.5	60.5	40.3	36.1	47.1	30.2	85.4
	250-	318	87.9	83.9	65.7	55.1	51.9	33.2	92.0
	Kaikki yritykset	4544	68.5	50.2	37.3	32.4	46.9	29.5	79.9
Teollisuus	10-49	1515	59.8	35.4	29.5	22.1	49.6	33.0	76.2
	50-249	589	77.6	60.7	36.7	32.4	46.7	32.4	86.1
	250-	202	91.6	85.3	64.6	53.7	50.0	33.9	94.4
	Kaikki yritykset	2306	67.1	46.3	34.4	27.5	48.9	32.9	80.3
Palvelut	10-49	1744	68.0	51.2	37.2	35.0	43.5	25.5	78.0
	50-249	379	74.8	60.0	45.9	42.0	47.9	26.7	84.4
	250-	116	81.5	81.6	67.5	57.5	55.3	31.9	87.7
	Kaikki yritykset	2239	69.9	54.3	40.2	37.4	44.9	26.1	79.6

Laatuseloste: Innovaatiotoiminta 2010

1. Tilastotietojen relevanssi

1.1 Tilaston tietosisältö ja käyttötarkoitus

Tilasto sisältää tietoja tuote- ja prosessi-innovaatioihin liittyvän innovaatiotoiminnan yleisyydestä yrityksissä ja ko. innovaatiotoiminnan luonteesta (kuten innovaatioyhteistyö ja innovaatiotoiminnan tietolähteet) sekä tietoja mm. markkinointi- ja organisaatioinnovaatioiden käyttöönoton yleisyydestä. Innovaatiotoiminnan laajuutta ja luonnetta kuvataan muun muassa yritysten suuruusluokan ja toimialan mukaan. Tiedot on kerätty vähintään kymmenen henkilöä työllistäviltä yrityksiltä.

Innovaatiotutkimus 2010 on osa Eurostatin koordinoimaa EU:n jäsenmaiden yhteishanketta Community Innovation Survey (CIS2010).

Tietoja käyttävät muun muassa tutkijat ja viranomaiset niin innovaatiotoiminnan laajuuden ja luonteen analysoinnissa kuin innovaatiopolitiikan taustamateriaalina. Tietoja käytetään sekä kansallisesti että kansainvälisesti.

1.2 Keskeiset käsitteet, käytetyt luokitukset, tiedonantajat sekä tietojen kerääjä

Innovaatiotutkimuksen keskeisiä käsitteitä ovat innovaatio ja innovaatiotoiminta. Innovaatio on yrityksen markkinoille tuoma uusi tai olennaisesti parannettu tuote (tavara tai palvelu). Innovaatioita ovat myös yrityksen käyttöönottamatt uudet tai olennaisesti parannetut prosessit, kuten tuotantomenetelmät, logistiikkajärjestelmät ja jakelumenetelmät. Innovaatiotoiminnalla tarkoitetaan kaikkia niitä toimenpiteitä, jotka tuottavat tai joiden tavoitteena on tuottaa uusia tai parannettuja tuotteita tai prosesseja eli innovaatioita. Innovaatiotoimintaa harjoittaneiksi yrityksiksi on laskettu innovaatioita tehneiden yritysten lisäksi ne, joilla on ollut innovaatioiden kehittämiseen tähtäviä, joko edelleen tarkastelujakson jälkeen jatkuneita tai jo tarkastelujaksolla keskeytyneitä projekteja.

Innovaatiotutkimuksen innovaatiokäsite on laajennettu kattamaan tuote- ja prosessi-innovaatioiden lisäksi myös markkinointi- ja organisaatioinnovaatiot. Niillä tarkoitetaan yrityksen käyttöönottamia uusia markkinointi- ja organisatorisia menetelmiä, joita yritys ei ole aiemmin käyttänyt tai jotka olennaisesti eroavat yrityksen aiemmin käyttämistä menetelmistä. Organisaatioinnovaatio on uuden organisatorisen menetelmän käyttöönotto yrityksen liiketoimintakäytännöissä (ml. tiedonhallinta), työorganisaatiossa tai ulkoisissa suhteissa. Markkinointi-innovaatio taas edellyttää olennaisia muutoksia tuotteen muotoilussa (design) tai pakkauksessa, tuotesijoittelussa, myyntityöstämisessä tai hinnoittelussa.

Tilastossa tarkastellaan tuote- ja prosessi-innovaatioihin liittyvän innovaatiotoiminnan harjoittamisen lisäksi näin ollen myös laajan määritelmän mukaista innovaatiotoimintaa harjoittaneiden yritysten osuutta. Tähän lasketaan mukaan yritykset, jotka ovat tarkasteluajanjakson aikana eli viimeksi kuluneen kolmen vuoden aikana tuoneet markkinoille tuoteinnovaation tai jotka ovat ottaneet käyttöönsä prosessi-innovaation tai joilla on ollut näihin tähtäviä toimintaa tai jotka ovat ottaneet käyttöönsä organisaatio- tai markkinointi-innovaation tai -innovaatioita.

Keskeiset käsitteet perustuvat OECD:n ja Eurostatin määritelmiin.

Toimialajaottelu perustuu Tilastokeskuksen luokitukseen Toimialaluokitus TOL 2008 (Tilastokeskus, Käsikirjoja 4, Helsinki 2008).

Innovaatiotutkimuksen kohteena on aina kolmen vuoden ajanjakso; tutkimuksen kvalitatiiviset tiedot kerätään kattaen koko kolmen vuoden periodi, mutta tutkimuksen kvantitatiiviset tiedot (kuten tuoteinnovaatioiden liikevaihto-osuus) kysytään ainoastaan periodin viimeisimmältä vuodelta eli tutkimuksen tilastovuodelta. Nyt tutkimuksen kohteena oli yritysten innovaatiotoiminta vuosina 2008–2010.

Tilastoyksikkö on yritys, joissakin tapauksissa konserni tai konsernin Suomessa toimiva osa. Tietojen kerääjä on Tilastokeskus.

1.3 Lait ja asetukset

Tilaston tuotanto perustuu tilastolakiin (280/2004). Euroopan Unionin asetukset edellyttävät osaltaan kyseessä olevien tietojen keruuta (Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös (No 1608/2003/EC) ja EU:n komission implementointiasetus (No 1450/2004)).

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tutkimuksen perusjoukko oli vähintään kymmenen henkilön yritykset seuraavilta toimialoilta (Toimialaluokitus TOL 2008):

- Kaivostoiminta ja louhinta (B 05–09)
- Teollisuus (C 10–33)
- Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta (D 35)
- Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto ja muu ympäristön puhtaanapito (E 36–39)
- Tukkukauppa, pl. moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien kauppa (46)
- Kuljetus ja varastointi (H 49–53)
- Kustannustoiminta (58)
- Televiestintä (61)
- Ohjelmistot, konsultointi ja siihen liittyvä toiminta (62)
- Tietopalvelutoiminta (63)
- Rahoitus- ja vakuutustoiminta (64–66)
- Arkkitehti- ja insinööripalvelut; tekninen testaus ja analysointi (71)

Suomen tutkimuksessa olivat mukana tällä kerralla myös terveys- ja sosiaalipalvelut eli seuraavat toimialat (Toimialaluokitus TOL 2008):

- Terveyspalvelut (86)
- Sosiaalihuollon laitospalvelut (87)
- Sosiaalihuollon avopalvelut (88)

Otantakehikkona käytettiin Tilastokeskuksen yritysrekisteriin perustuvaa tietokantaa. Tutkimukseen sisällytettiin kaikki otantakehikon vähintään 250 henkilöä työllistävät yritykset. Alle 250 henkilön yrityksistä tehtiin ositettu yksinkertainen satunnaisotanta, jonka ositteina olivat yrityksen henkilöstön suuruusluokka ja toimiala.

Kyselyn perusjoukko, yritysten määrät ja vastausprosentit henkilöstön suuruusluokan mukaan

Toimiala	Henkilöstön suuruusluokka	Kehikko	Kysely	Peitto-%	Ylipeitto	Vastanneet	Vastaus-%
Kaikki toimialat	Kaikki yritykset	8222	3163	38,5	55	2187	70,3
Teollisuus	10-49	2846	904	31,8	12	576	64,6
	50-249	873	473	54,2	9	349	75,2
	250-	236	236	100,0	0	204	86,4
	Kaikki yritykset	3955	1613	40,8	21	1129	70,9
Palvelut	10-49	3484	1061	30,5	25	683	65,9
	50-249	618	324	52,4	8	249	78,8
	250-	165	165	100,0	1	126	76,8
	Kaikki yritykset	4267	1550	36,3	34	1058	69,7

Kyselyn perusjoukko, yritysten määrät ja vastausprosentit toimialan mukaan

Toimiala	Kehikko	Kysely	Peitto-%	Ylipeitto	Vastanneet	Vastaus-%
Kaivostoiminta ja louhinta	70	35	50,0	0	26	74,3
Elintarvikkeiden ja juomien valmistus	346	148	42,8	1	101	68,7
Tekstiilien valmistus	58	23	39,7	0	15	65,2
Vaatteiden valmistus	43	18	41,9	0	15	83,3
Nahan ja nahkatuotteiden valmistus	23	14	60,9	0	10	71,4
Sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistus	274	103	37,6	5	64	65,3
Paperin, paperi- ja kartonkituotteiden valmistus	73	39	53,4	0	30	76,9
Painaminen ja tallenteiden jäljentäminen	158	60	38,0	1	39	66,1
Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus	123	71	57,7	1	59	84,3
Kumi- ja muovituotteiden valmistus	192	77	40,1	0	61	79,2
Muiden ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	152	64	42,1	1	40	63,5
Metallien jalostus	54	31	57,4	0	28	90,3
Metallituotteiden valmistus (pl, koneet ja laitteet)	789	266	33,7	3	160	60,8
Tietokoneiden sekä elektronisten ja optisten tuotteiden valmistus	128	57	44,5	0	38	66,7
Sähkölaitteiden valmistus	157	63	40,1	1	46	74,2
Muiden koneiden ja laitteiden valmistus	431	179	41,5	2	131	74,0
Moottoriajoneuvojen, perä- ja puoliperävaunujen valmistus	78	32	41,0	0	20	62,5
Muiden kulkuneuvojen valmistus	63	28	44,4	0	21	75,0
Huonekalujen valmistus	160	56	35,0	0	36	64,3
Muu valmistus	69	26	37,7	2	18	75,0
Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus	181	66	36,5	0	48	72,7
Sähkö-, kaasun- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta	160	70	43,8	0	66	94,3
Veden otto, puhdistus ja jakelu	65	35	53,8	2	23	69,7
Viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto	108	52	48,1	2	34	68,0
Tukkukauppa (pl, moottoriajoneuvot ja -pyörät)	1273	444	34,9	13	317	73,5
Kuljetus ja varastointi	1238	448	36,2	11	248	56,8
Posti- ja kuriiritoiminta	39	18	46,2	0	11	61,1
Kustannustoiminta	183	77	42,1	1	57	75,0
Televiestintä	61	26	42,6	0	20	76,9
Ohjelmistot, konsultointi ja siihen liittyvä toiminta	472	173	36,7	4	124	73,4
Tietopalvelutoiminta	50	20	40,0	2	12	66,7
Rahoituspalvelut	276	106	38,4	2	88	83,8
Vakuutus-, jälleenvakuutus- ja eläkevakuutustoiminta	63	28	44,4	0	25	89,3
Rahoitusta ja vakuuttamista palveleva toiminta	82	28	34,1	0	22	78,6
Arkkitehti- ja insinööripalvelut; tekninen testaus ja analysointi	530	182	34,3	1	134	74,0
Kaikki toimialat	8222	3163	38,5	55	2187	70,3

Kyselyn perusjoukko, yritysten määrät ja vastausprosentit terveys- ja sosiaalipalveluiden toimialoilla

Toimiala	Kehikko	Kysely	Peitto-%	Ylipeitto	Vastanneet	Vastaus-%
Terveyspalvelut	210	81	38,6	2	53	67,1
Sosiaalihuollon laitospalvelut	429	142	33,1	3	105	75,5
Sosiaalihuollon avopalvelut	116	40	34,5	2	32	84,2
Terveys- ja sosiaalipalvelut	755	263	34,8	7	190	74,2

Tutkimuksen tiedot kerättiin Eurostatin kehittämän mallin mukaan laaditulla lomakkeella. Pääasiallisin tietojen toimitustapa oli sähköinen lomake, jonka lisäksi yritysten oli mahdollista antaa vastauksensa myös paperilomakkeella. Kyselyn vastausprosentti oli kokonaisuudessaan 71.

Tietoja tarkistettiin ja korjattiin pyytämällä lisätietoja yrityksistä ja vertaamalla aineistoa yritysten tutkimus- ja kehittämistoimintatilastoon sekä Tilastokeskuksen muihin yritystilastoihin.

Kyselyn tiedot korotettiin otososion osalta perusjoukon tasolle otoskehikon yritysten lukumäärän ja vastanneiden yritysten lukumäärän suhteella. Konsernien sekä yritysten, joiden osuus toimialan vastanneiden liikevaihdosta oli yli puolet, kerroin sai arvon yksi.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Innovaatio ja innovaatio toiminta on mahdollista määritellä vain yleisellä tasolla. Koska innovaatiotutkimus perustuu yrityksen omaan tulkintaan annetuista määritelmistä, otantavirheen ohella mittausvirheen mahdollisuus on olemassa. Mahdollisen mittausvirheen laajuudesta ei kuitenkaan voida antaa tarkkaa arviota.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Tutkimuksen tulokset valmistuivat EU-regulaation määräajassa.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tutkimuksen tulokset julkaistaan Tilastokeskuksen internetsivuilla; ennakkojulkistus (sisältäen keskeiset tiedot innovaatio toiminnan yleisyydestä) maaliskuussa 2012, laajempi julkaiseminen (kaikki tulokset) alkukesällä 2012. Lisäksi Eurostat julkaisee kansainvälisiä vertailuja.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Tutkimuksen tiedot eivät ole sellaisenaan suoraan vertailukelpoisia kaikkien aiempien innovaatiotutkimusten tulosten kanssa. Keskeisin syy tähän on toimialaluokituksen muuttuminen, minkä vuoksi toimialoittaiset tiedot eivät ole sellaisenaan kaikilta osin vertailukelpoisia edellisten tutkimusten tuloksiin.

Terveys- ja sosiaalipalveluyritysten innovaatio toiminnasta ja mm. käyttäjälähtöisyydestä on tiedusteltu nyt ensimmäistä kertaa, joten niille ei ole olemassa vertailukelpoista tietoa aiemmilta ajankohdilta.

Kyselyssä oli myös muita muutoksia aiempiin kyselyihin verrattuna:

- uusi taustakysymys liittyen yrityksen pääasialliseen asemaan tuotannon arvoketjussa,
- uudistetut kysymykset liittyen tuote- ja prosessi-innovaatioiden kehittäjiin
- uusi kysymys liittyen tuote-innovaatioiden maantieteellisen uutuuteen
- design omana erillisenä kohtanaan innovaatio toimissa
- yliopistot ja ammattikorkeakoulut erillisinä tietolähteitä ja yhteistyötä koskevissa kysymyksissä
- kertaluonteinen kysymys luovuuteen liittyen.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Käytetyt määritelmät ja rajaukset kuvataan tilastotietojen ohessa ja näillä internetsivuilla.

Lisätietoja

Mervi Niemi 09 1734 3263
Vastaava tilastojohtaja:
Leena Storgårds
tiede.teknologia@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi
Lähde: Innovaatiotoiminta 2010, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu, Tilastokeskus
puh. 09 1734 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1797-4380 (pdf)